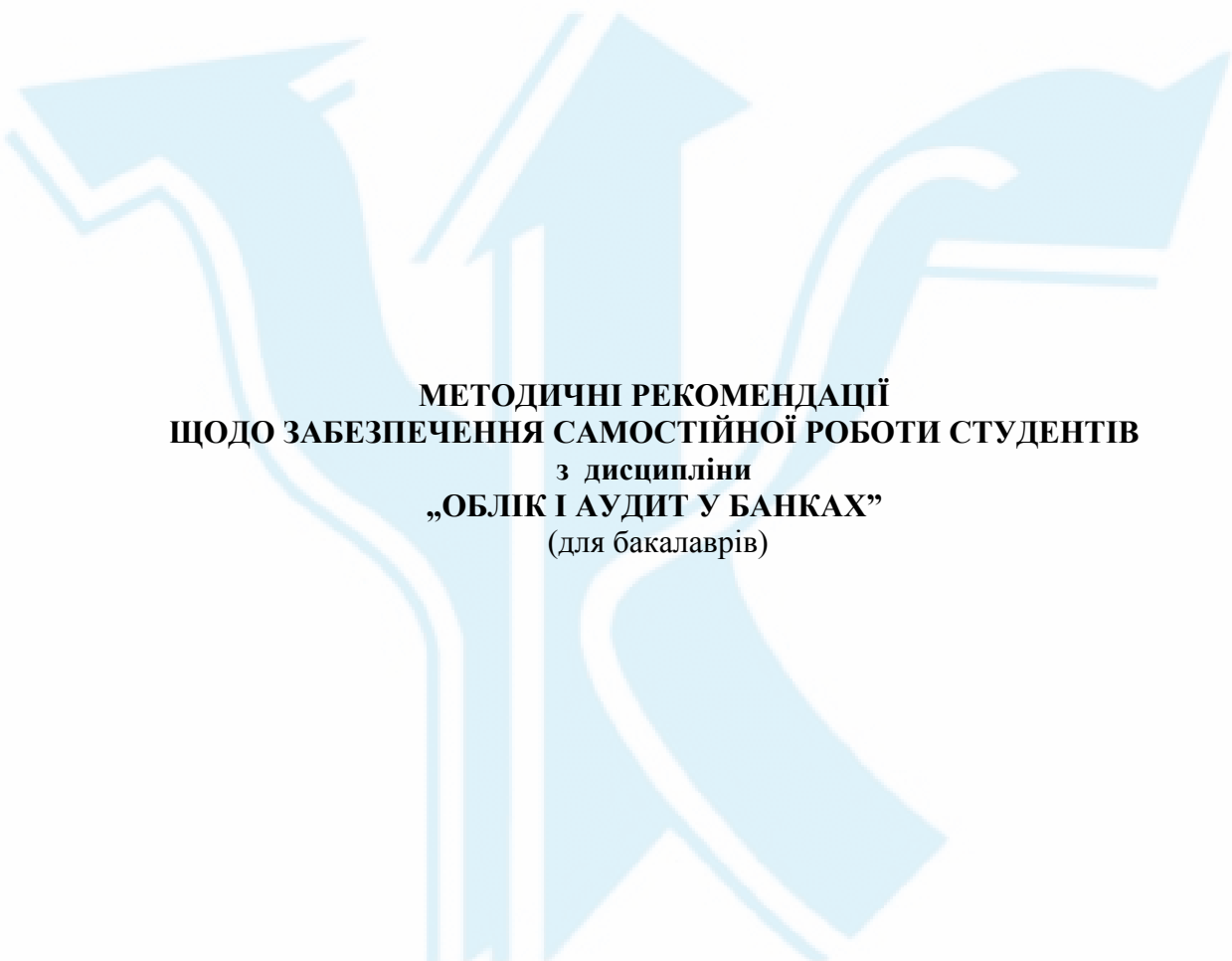

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
„ОБЛІК І АУДИТ У БАНКАХ”
(для бакалаврів)

МАУП

Київ - 2016

Підготовлено доцентом кафедри банківської та страхової справи Кушнір О. М.

Затверджено на засіданні кафедри банківської і страхової справи
(Протокол № 11 від 21.04.2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту міжнародної економіки та фінансів ім.Святої Великої княгині Ольги МАУП (протокол №8 від 28.04.2016 р.)

Кушнір О. М., Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи з дисципліни „Облік і аудит у банках” („Банківський облік і аудит”) (для бакалаврів) - К.: МАУП, 2016. - с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Облік і аудит у банках”, питання для самоконтролю, список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Банківська система України в умовах реформування виробничих відносин виступає одним з найдієвіших та найефективніших факторів розбудови суспільного прогресу.

Професійно володіти питаннями діяльності та функціонування фінансового ринку, і зокрема, комерційних банків мусить нині спеціаліст, який має відношення до прийняття економічних рішень у будь-якій сфері народного господарства.

Важливою складовою роботи студентів є самостійна підготовка ними матеріалів, питань, завдань із кожної теми навчального курсу. Оскільки навчальним планом передбачено виділення навчального часу для самостійної роботи студентів, частина обов'язкового програмного матеріалу виноситься на самостійне вивчення студентів.

Самостійна робота є обов'язковою при підготовці до практичних занять, для складання іспиту з цієї навчальної дисципліни, тому вона повинна мати систематичний та плановий характер і обов'язково завершуватись перевіркою знань студентів.

Самостійна робота є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань. Самостійна робота студентів є основним засобом опанування навчального матеріалу у поза аудиторний час. Значно підвищується значення та статус самостійної роботи при введенні кредитно – модульної технології навчання, за якою скорочується обсяг аудиторної роботи.

Мета самостійної роботи – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Методичні рекомендації до самостійної роботи із дисципліни „Облік і аудит у банках” розроблені відповідно до програми курсу „Облік і аудит у банках” для студентів напрямку підготовки 050 „Економіка і підприємництво” освітньо – кваліфікаційного рівня „бакалавр” і призначені для самостійної та індивідуальної роботи студентів над дисципліною.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основне завдання вищої школи полягає у формуванні творчої особистості фахівця, здатного до самоосвіти, інноваційної діяльності.

Розв'язати це завдання неможливо лише шляхом передачі знань у готовому вигляді від викладача до студента. Необхідно перетворити студента з пасивного споживача знань в активного їх творця, здатного сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат.

Сучасна реформа вищої освіти – це насамперед перехід від парадигми навчання до парадигми освіти, самоосвіти. Тому самостійна робота студентів є не тільки важливою формою навчального процесу, а й має стати його основою.

Це передбачає орієнтацію на активні методи опанування знань, розвиток творчих здібностей, перехід від поточного до індивідуалізованого навчання з урахуванням потреб і можливостей особистості.

Посилення ролі самостійної роботи означає принципово нову організацію навчально – виховного процесу у вищих навчальних закладах. Він повинен будуватись так, щоб розвивати вміння вчитися, формувати у студентів здібності до саморозвитку, творчого застосування здобутих знань.

Активна самостійна робота студентів можлива лише за наявності серйозної та стійкої мотивації. Найпотужніший мотивуючий фактор – підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності. Активізують самостійну роботу такі фактори:

1. Корисність роботи, що виконується.
2. Участь студентів у творчій діяльності.
3. Інтенсивна педагогіка, що передбачає введення у навчальний процес активних методів навчання.
4. Використання мотивуючих факторів контролю знань (накопичувальна система оцінювання знань, рейтинг).

5. Індивідуалізація завдань, які виконуються в аудиторії та поза аудиторний час, постійне їх оновлення.
6. Особистість викладача. Викладач може бути прикладом для студента як професіонал і творча особистість.

Основне завдання організації самостійної роботи студентів – навчити студентів свідомо та самостійно працювати спочатку з навчальним матеріалом, а потім з науковою інформацією. Закласти основи самоорганізації та самовиховання, сформувати уміння та навички постійно підвищувати свою кваліфікацію.

Планування самостійної роботи студентів

Для раціональної організації самостійної роботи студент повинен уміло розподілити свій час, передбачений навчальним планом для позааудиторної роботи. У цілому навчальний час студентів включає години, призначені для аудиторної (регламентованої) роботи (лекції, практичні заняття, консультації з викладачем, наукові конференції та олімпіади, складання іспиту) та позааудиторної роботи (підготовка до практичних занять та іспиту, написання контрольних робіт та індивідуальних завдань, доповідей, рефератів, проведення групових презентацій, робота з літературою в бібліотеці, пошук інформації в Інтернеті).

Форми самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- самостійна робота з підручником, науковою та періодичною літературою;
- вивчення та аналіз законодавчих та нормативних документів;
- пошук і опрацювання матеріалів через мережу Інтернет;
- узагальнення та аналіз фактичних даних;
- проведення самостійних наукових досліджень;
- підготовка аналітичних записок, доповідей, рефератів, презентацій;
- виконання індивідуальних завдань;
- написання контрольних робіт;
- підготовка до іспиту.

Форми контролю самостійної роботи:

- індивідуальні консультації та співбесіди;
- тестування, перевірка контрольних робіт;
- заслуховування рефератів та презентацій;
- перевірка творчих та ситуаційних завдань;
- проведення колоквиумів.

Опрацювання лекційного матеріалу є важливою складовою опанування матеріалу курсу, оскільки під час лекції формуються наукові основи знань, опановується важливий теоретичний і фактичний матеріал, виділяються головні проблеми та питання щодо тематичного змісту курсу. Для кращого засвоєння лекційного матеріалу після лекції слід прочитати конспект, внести необхідні правки та визначити основні аспекти.

Підготовка до практичних занять передбачає:

- вивчення рекомендованої до даної теми літератури;
- пошук додаткових джерел інформації;
- підготовку відповідей на питання, що виносяться на практичне заняття;
- опанування нових термінів.

Обов'язковим є ведення конспекту для підготовки до практичних занять, в якому студент готує відповіді на питання, робить виписки з опрацьованої літератури, веде словник.

Ефективність проведення практичного заняття визначається рівнем самостійної підготовки студентів.

Метою проведення практичного заняття є підведення підсумків самостійного опанування студентами навчального матеріалу, теоретичних джерел, тематичних завдань, а також закріплення знань та умінь з курсу.

Завдання практичного заняття – оволодіння студентами навичками публічного виступу, вмінням логічно, змістовно, аргументовано, переконливо висловлювати свої думки, роботи правильні висновки, пов'язувати матеріал навчального курсу із сучасними проблемами функціонування грошової та кредитної системи України.

Запорукою успішного проведення семінарського (практичного) заняття є ретельна підготовка до нього та раціональний розподіл часу. Слід враховувати, що на семінарському занятті оцінюються не лише відповіді на основні питання, але й інші форми роботи студентів, зокрема, ґрунтовні доповнення, повідомлення, участь в обговоренні виступів, правильна постановка проблемних питань до доповідача, доповіді, презентації тощо.

Самостійна робота з підручниками, науковою та періодичною літературою, вивчення та аналіз законодавчих та нормативних документів будується на основі роботи з каталогами та конспектування. Для раціонального запам'ятовування матеріалу потрібно підготувати невеликий конспект із викладенням тез чи головних думок, або посилань на конкретні сторінки книги чи журналу, що дозволяє швидко знаходити потрібний матеріал. При ксерокопюванні журнальних статей слід виділяти (підкреслювати) основні думки.

Виконання індивідуальних завдань, написання контрольних робіт здійснюється студентами самостійно, відповідно до завдання, на основі вивчення спеціальної літератури. Письмова контрольна робота є однією з форм самостійної роботи студентів із вивчення окремих тем і питань навчального курсу. Це важливий засіб перевірки знань студентів, що може використовуватись при поточному й підсумковому контролі засвоєння матеріалу дисципліни.

Для самоперевірки якості засвоєння знань студентам пропонуються тести і творчі завдання. Результати тестування оцінюються викладачем, обговорюються на заняттях і враховуються при проміжному та підсумковому контролі.

Кожне завдання з самостійної роботи оцінюється за п'ятибальною системою, утворюючи таким чином певну суму балів за окремий навчальний модуль. Водночас набрана кількість балів за виконану самостійну роботу додається до загальної суми балів підсумкового тесту з кожного навчального модуля, індивідуальні роботи студента, семестрового контролю знань.

100 балів (оцінка „відмінно”) – студент повинен чітко і вільно володіти термінологією, логічно, вмотивовано виконувати теоретичні завдання, вміти визначати основне в матеріалі, технічно грамотно і логічно послідовно виконувати практичні завдання. Роботи мають бути виконані охайно, без істотних помилок. Можливо допущення однієї неточності в кожному завданні, яка практично не впливає на результат виконання завдання в цілому.

80 балів (оцінка „добре”) – студент повинен чітко і вільно володіти термінологією, технічно грамотно і послідовно виконувати практичні завдання, перелік яких відповідає навчальній темі дисципліни. Робота має бути виконана охайно, проте можливо допущення однієї – двох помилок у розрахунках або завдання, що суттєво не впливають на виконання завдання в цілому.

60 балів (оцінка „задовільно”) – студент не завжди чітко володіє термінологією, припускається змішування понять, не зовсім правильно виконує практичні завдання (однак виконане завдання досягає своєї мети), подає самостійно оформлені завдання, перелік яких відповідає навчальній програмі дисципліни. Припускається трьох і більше змістовних помилок, неточностей у розрахунках або ж подає роботу у неповному обсязі (за умови відсутності одного – двох завдань з усіх модулів).

40 балів (оцінка „незадовільно”) – студент виконав завдання не в повному обсязі. Припускається грубих помилок у роботі, не володіє спеціальною термінологією. Відповіді оцінюються як такі, що не досягли мети, оформлені недбало, з помилками, або ж контрольні роботи подано в неповному обсязі (за умови відсутності 30 % завдань з усіх модулів).

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі завдання поточного контролю. Остаточна оцінка семестрового контролю враховує всі аспекти участі студента в навчальному процесі.

Відповідно до програми курсу збірник містить завдання по основних розділах курсу „Облік і аудит у банках”:

Тематичний план
«Облік і аудит у банках» дисципліни

№ п/п	Назва змістового модуля і теми
I	Змістовий модуль 1. Облік господарських операцій банку
	Основи побудови фінансового обліку в банках
	Облік власного капіталу
	Облік наявних коштів банку
	Поточні рахунки. Інструменти безготівкових розрахунків та облік операцій за безготівковими розрахунками
	Облік депозитних операцій та інших зобов'язань
	Облік кредитних операцій
	Облік операцій із цінними паперами та довгострокових вкладень банку
	Облік лізингових операцій
	Облік операцій в іноземній валюті
	Облік основних засобів і нематеріальних активів
II	Змістовий модуль 2. Облік результатів діяльності та фінансова звітність банку
	Облік доходів і витрат банків
	Фінансова звітність комерційних банків
	<i>Зміст і засади функціонування внутрішнього аудиту в банках</i>
	<i>Разом годин: 108</i>

Зміст самостійної роботи з дисциплін
«Облік і аудит у банках»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОБЛІК ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку в банках

Сутність та значення банківського обліку. Фінансовий та управлінський облік діяльності банку. Завдання бухгалтерського обліку. Національний банк України – головний методологічний центр організації банківської справи в державі.

Визначення предмета бухгалтерського обліку в комерційному банку.

Об'єкти бухгалтерського обліку. Господарські засоби банків та їх розміщення. Джерела утворення (ресурси) господарських засобів комерційних банків.

Склад і класифікація об'єктів бухгалтерського обліку.

Склад елементів методу бухгалтерського обліку. Особливості застосування елементів методу бухгалтерського обліку в банках та їх визначення.

Оцінка та калькуляція. Особливості їх застосування у комерційних банках.

Документація та інвентаризація. Бухгалтерські рахунки. Види рахунків бухгалтерського обліку: синтетичні, аналітичні, позабалансові, їх призначення в банках. План рахунків бухгалтерського обліку комерційного банку, особливості його побудови. Бухгалтерський баланс і звітність в банках, їх визначення і загальна характеристика. Бухгалтерський баланс комерційного банку. Характеристика окремих статей балансу. Валюта балансу. Види балансів комерційного банку. Операційний день банку. Взаємозв'язок балансу з рахунком бухгалтерського обліку банку.

Види бухгалтерського обліку. Синтетичний та аналітичний облік. Регістри синтетичного та аналітичного обліку, їх взаємозв'язок. Бухгалтерський цикл у комерційному банку. Системи (форми) бухгалтерського обліку. Традиційні і комп'ютерні системи.

Сутність меморіально - ордерної форми бухгалтерського обліку банку. Напрямки вдосконалення бухгалтерських систем у банках.

Структура комерційного банку. Обліково - контрольна служба банку. Бухгалтерія, та її функції.

Документація банківських операцій. Касові документи. Розрахункові документи. Меморіальні та інші первинні документи банку. Документообіг. Форми та методи контролю. Місце аудиту в управлінні банком. Нагляд НБУ над діяльністю комерційних банків. Завдання та організація внутрішнього контролю (аудиту).

Теми рефератів:

1. Суть і роль бухгалтерського обліку в банках України.
2. Об'єкти бухгалтерського обліку в банках і бухгалтерські рахунки.
3. Поняття фінансової звітності, особливості її формування банками.
4. Організація аналітичного та синтетичного обліку в банках.
5. Банківська документація та форми бухгалтерського обліку.
6. Організація бухгалтерського обліку у банках.
7. Значення та необхідність контролю у банках.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Прокласифікувати статті на активи і зобов'язання.

Умова:

1. Коррахунок у НБУ.
2. Кредити, одержані від банків – резидентів.
3. Кошти держбюджету.
4. Нараховані проценти за строковими коштами клієнтів.
5. Готівка в обмінних пунктах.
6. Земля.
7. Кредити, надані фізичним особам.
8. Акції в портфелі банку до погашення.
9. Кошти юридичних осіб в розрахунках.
10. Будівлі і споруди.
11. Враховані векселі.
12. Депозити банків – нерезидентів.
13. Вклади населення.
14. Депозити в банках – резидентах.
15. Готівка в касі.
16. Поточні рахунки клієнтів.
17. Інші кредити, надані суб'єктам господарської діяльності.
18. Обчислювальна техніка.
19. Заборгованість за електроенергію.
20. Доходи майбутніх періодів.

Завдання 2.

Скласти фундаментальну облікову модель, виходячи з поданих залишків.

Умова:

1. Депозити інших банків – 14 000 грн.;
2. Статутний капітал – 70 000 грн.;
3. Банкноти і монети в касі банку – 12 000 грн.;
4. Нерозподілений прибуток – 4 000 грн.;
5. Вклади населення - 17 000 грн.;
6. Комп'ютерна техніка – 22 000 грн.;
7. Кошти на коррахунку – 20 000 грн.;
8. Кредити видані – 60 000 грн.;
9. Депозити в інших банках – 7000 грн.;
10. Кошти на рахунках клієнтів – 16 000 грн.

Завдання 3.

Згрупувати рахунки на активи, зобов'язання і капітал.

Умова:

В АКБ „Київ” станом на 31.12.200 _ р. залишки на рахунках склали:

1. Короткострокові кредити підприємства – 1736 грн.;
2. Кошти банків – кореспондентів – 1256 грн.;
3. Банкноти та монети – 7000 грн.;
4. Кошти до запитання в НБУ – 13420 грн.;
5. Банківські метали – 400 грн.;
6. Кошти до запитання – 5000 грн.;
7. Акції в портфелі на продаж – 2100 грн.;
8. Кредити, отримані від інших банків – 17200 грн.;
9. Господарські матеріали на складі -3240 грн.;
10. Строкові депозити, які розміщені в інших банках – 7350 грн.;
11. Кошти до запитання підприємств -11260 грн.;
12. Операційні основні засоби -7100 грн.;
13. Неопераційні основні засоби – 210 грн.;
14. Строкові вклади фізичних осіб -1840 грн.;
15. Статутний капітал банку – 16 000 грн.

Завдання 4.

Класифікувати об'єкти на засоби, зобов'язання, капітал.

Об'єкти бухгалтерського обліку

Показники	Сума, грн	Актив	Капітал	Зобов'язання
1	2	3	4	5
Кошти на рахунках НОСТРО	100000			
Будівлі та споруди	360000			
Іноземна валюта в касі банку	60000			
Зобов'язання банку перед Пенсійним фондом	10000			
Депозитні рахунки клієнтів	700000			
Загальні резерви	100000			
Дебіторська заборгованість за податками	74000			
Резервні фонди	34000			
Прибуток	204000			
Поточні рахунки фізичних осіб	785000			
Невиплачені перекази з-за кордону	34000			
Кошти інших банків в нашому банку	59000			
Депозити інших банків	170000			
Короткострокові кредити, надані на експортно – імпорتنі операції	517000			
Одержані міжбанківські кредити	300000			
Програмне забезпечення	200000			
МШП	30000			
Господарські матеріали	10000			
Статутний капітал	7500000			
Споживчі кредити	20000			
Нараховані доходи за наданими кредитами	10000			

Автомобіль	100000			
Зобов'язання банку щодо оплати праці	20000			
Кошти, отримані в НБУ за операціями РЕПО	100000			
Дорожні чеки в касі банку	35000			
Кредити, надані фізичним особам на ремонт будинків	10000			
Поточні рахунки фізичних осіб	100000			
Кредиторська заборгованість за прийняті платежі	100000			
Готівка в касі банку	100000			
Короткострокові кредити фізичних осіб	100000			
Кредити, що надані юридичним особам на поточні потреби	355000			

Завдання 5.

Визначити номери аналітичних рахунків за наведеними нижче даними.

Розрахувати контрольний розряд в номері рахунку.

1. Дані про клієнта :

Назва контрагента	Ідентифікаційний код	Резидентність	Код виду економічної діяльності	Порядковий номер згідно з Книгою реєстрації
ЗАТ "Укрпром"	03347164	Р	180	1005
ЗАТ "Ірина"	23517875	Р	700	1006
ТОВ "Спецкомплект"	23498927	Р	800	2001
ПП "Пролісок"	01468937	Р	170	7004
Представництво фірми "SUN"	19364176	Н		5001
АТ "Київський завод металовиробів"	00151264	Р	140	2002

2. Дані про аналітичні рахунки:

Номер балансового рахунку визначити за планом рахунків.

1. ЗАТ "Укрпром" відкрито поточний рахунок у гривнях.
 2. Представництво фірми "SUN" відкрито поточні рахунки в гривнях і доларах США. Код валюти – 840.
 3. Київському заводу металовиробів відкрито поточний рахунок у національній валюті, в євро (код валюти – 280) і кредитний рахунок для короткострокових кредитів з експортно – імпорتنими операціями в гривнях, рахунок нарахованих відсотків.
 4. ЗАТ "Ірина" відкрито поточний рахунок у національній валюті та рахунок короткострокових кредитів по внутрішніх торговельних операціях згідно з кредитним договором №1 на суму 5000 грн. строком на 2 місяці з 01.09.ц.р. з оплатою 25% річних і кредитним договором №2 на суму 20000 грн. з 28.9.ц.р. з оплатою 26% річних, рахунки нарахованих відсотків.
 5. ТОВ "Спецкомплект" відкрито поточні рахунки у гривнях і в євро (код валюти – 280).
 6. ПП "Пролісок" – поточні рахунки в гривнях і доларах США.
- Усі рахунки відкрито в АКБ "Мрія" (МФО 300671).

Завдання 6.

Банком за звітний період проведено операції:

1. Від Івченка В.А. прийнято готівкою 1700 грн. на ощадний вклад.
2. Банком куплено облігації Державної внутрішньої позики на суму 14000 грн. (номінальна вартість).
3. За оголошенням на внесок готівкою прийнято від ТОВ „Роксолана” виторг – 125 000 грн. за реалізацію товару в магазині.
4. ТОВ „Соломія” з поточного рахунку вплатило банку відсотки за наданий кредит у сумі 1050 грн.
5. Банком надано кредит овернайт іншому банку на суму 1 300 000 грн.

Завдання:

Зробити (письмово) аналіз кожної господарської операції і визначити її вплив на фінансову позицію банку.

Результати аналізу записати бухгалтерськими проведеннями.

Надати економіко – правову характеристику бухгалтерських рахунків, які застосовані для реєстрації наслідків за кожною банківською операцією.

Література: [1,4,12,21,22,37-41,42,45,53.]

Тема 2. Облік власного капіталу

Характеристика капіталу комерційного банку як залишкового інтересу банку в активах за вирахованням зобов'язань.

Структура балансових рахунків класу 5 Плану рахунків “ Капітал банку”.

Порядок обліку операцій по формуванню статутного фонду до реєстрації комерційного банку за тимчасовим рахунком у регіональному управлінні Національного банку. Облік сум несплаченого зареєстрованого статутного капіталу банку, облік операцій щодо розрахунків з акціонерами за сплаченим статутним фондом. Бухгалтерський облік емісійних різниць у процесі первинного розміщення акцій.

Облік операцій з викупу банком акцій власної емісії та їх подальшої реалізації.

Бухгалтерський облік операцій, пов'язаних із нарахуванням дивідендів та розрахунками з акціонерами (засновниками). Відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку фінансового результату поточного року та його розподілу. Облік операцій з формування фондів комерційного банку за рахунок нерозподіленого прибутку.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Облік субординованого боргу банку та інших статей додаткового капіталу банку.

Теми рефератів:

1. Особливості формування капіталу банку залежно від його організаційної форми.
2. Облік операцій по формуванню статутного капіталу банку.
3. Поняття субординованого боргу та особливості його обліку.
4. Порядок бухгалтерського обліку дивідендів.
5. Облік формування результату звітного року та розподіл прибутку банку.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Скласти бухгалтерські проведення за господарськими операціями банку “Новий”, коли відомо, що оголошений статутний капітал банком складається з 3 800 000 акцій номінальною вартістю 5 грн. за акцію.

1. При реєстрації статутного капіталу із загального обсягу статутного капіталу сплачено 5 700 000 грн., з них 1 500 000 – готівкою, решта в безготівковій формі.
2. Отримано кошти після реєстрації статутного капіталу (400000 простих акцій реалізовано по 12 грн. за акцію; 600000 простих акцій по 7,5 грн. за акцію; решта за номінальною вартістю).

3. Через два роки банк викупив 80000 власних простих акцій, що перебували в обігу за номінальною вартістю у юридичної особи – клієнта банку і 43000 власних простих акцій за ціною 9 грн. за акцію – у фізичних осіб.
4. Після 6 місяців діяльності банк реалізував 18000 акцій, що були куплені у клієнта банку фізичним особам за ціною 13 грн. за акцію, оплата через касу банку.

Завдання 2.

За результатами минулого року комерційним банком було оголошено дивіденди на суму 95 000 грн. З нарахованої суми було проведено утримання податку на дивіденди. Частину нарахованих дивідендів було виплачено готівкою – 25000 грн., решта – перерахована на поточні рахунки акціонерів банку. За рішенням зборів акціонерів частину нарахованих дивідендів направлено на капіталізацію – 20000 грн. За наведеними операціями скласти бухгалтерські проведення.

Завдання 3.

АКБ „Авізо” здійснені операції (у грн.):

1. Зареєстрований статутний капітал, несплачена частка якого – 10 000 000 грн, сплачена частка – 5 000 000 грн.
2. Продані акції фізичним особам за номіналом:
 - а) за готівку – 10 000 грн.
 - б) перерахуванням з вкладів „до запитання „ – 5 000 грн.
 - в) з короткострокових депозитів – 10 000 грн.
3. Продані акції юридичним особам:
 - а) клієнтам банку (100 акцій номіналом 1000 грн. за акцію) – 120 000 грн.
 - б) клієнтам іншого банку (50 акцій за номіналом 1000 грн. за акцію) – 60 000 грн.
4. Видані сертифікати акції – 28 грн.
5. Нарахований фонд дивідендів для сплати акціонерам – 250 000 грн.
6. Фізичні особи капіталізують доходи за акціями – 50 000 грн.
7. Нарахований податок на дивіденди фізичних осіб – 4 500 грн.
8. Виплачені дивіденди фізичним особам готівкою – 25 500 грн.
9. Нарахований податок на дивіденди юридичних осіб – 5 100 грн.
10. Виплачені дивіденди юридичним особам – 164 900 грн.
11. Викуплені акції у своїх акціонерів юридичних осіб номіналом – 10 000 грн.
12. Продані акції, викуплені раніше, юридичним особам – клієнтам інших банків (номінал 10 000 грн.) – 10 200 грн.

Завдання:

1. Скласти бухгалтерські проводки.
2. Визначити документи первинного обліку.
3. Оформити документи первинного бухгалтерського обліку за операціями.
4. Скласти аналітичні рахунки акціонерів за операціями 2а, 3а.

Завдання 4.

За даними операціями скласти бухгалтерські проведення, оформивши їх у Журналі реєстрації господарських операцій.

Умова:

№	Зміст операції	Сума, грн.
1	Зареєстровано акціонерний банк Сума акціонерного капіталу склала Фактично внесено акціонерами Сума несплаченого капіталу склала	100000 80000 20000
2	Куплено акціонерами у рахунок несплаченого капіталу на дату реєстрації акцій на суму	10000
3	Для подальшого формування статутного капіталу банк реалізує власні акції за ціною вищою номінальної вартості на 10 %. Номінальна вартість акцій склала	

	а) продано 10 акцій фізичним особам за готівку б) продано 40 акцій іногороднім акціонерам	200 ? ?
4	Банком викуплено акції у акціонерів для перепродажу за ціною (за 1 акцію) а) викуплено у населення 10 акцій за готівку; б) викуплено у акціонерів банку 40 акцій.	200 ? ?
5	Продано викуплених 40 акцій іногороднім акціонерам, ринкова вартість 1 акції	25
6	Продано викуплених 10 акцій фізичним особам за готівку, ринкова вартість 1 акції	195
7	Банк викупив акції в акціонерів для анулювання з метою зменшення статутного капіталу (номінальна вартість акцій) а) викуплено у фізичних осіб за готівку 10 акцій за ціною б) викуплено у іногородніх акціонерів 10 акцій за ціною	200 205 195
8	Викуплені акції анульовано	?
9	За поточний рік банком отримано прибуток	48000
10	10.01. наступного року банком виявлено незареєстрований дохід за минулий рік. Це проценти за кредит, який видано в грудні минулого року в сумі	400
11	12.01. наступного року банком виявлено незареєстровані витрати за минулий рік за послуги, отримані банком, на суму	200
12	За результатами року і за рішенням зборів акціонерів виділено на виплату дивідендів акціонерам: - заводу „Аврора” - заводу „Машбуд” - СП „Равіолі” - ВАТ „Промінь”	100000 25000 25000 25000 25000
13	Виплачено ВАТ „Промінь” суму нарахованих дивідендів за акціями банку	?
14	Акціонеру Петренку А.В. виплачено нараховані дивіденди готівкою в сумі	300
15	Акціонеру Василенку П.І. нараховано дивіденди і зараховано на вклад у сумі	200

Література: [1,3,30,37-41,42.]

Тема 3. Облік наявних коштів банку

Основні нормативні документи, що регламентують організацію емісійно - касової роботи в установах банку.

Порядок здійснення обліку касових операцій у прибуткових і видаткових касах. Облік операцій, що проводяться вечірніми касами та касами перерахунку. Порядок роботи кас банків при підприємствах і організаціях. Обробка, формування і пакування грошових білетів, монет і валютних цінностей. Організація резервних фондів Національного банку України.

Порядок підкріплення операційних кас установ комерційного банку. Інкасація грошової виручки інкасаторами банків. Облік даних операцій.

Порядок закінчення роботи операційної каси банків. Загальна схема документообігу під час виконання касових операцій установами банків.

Особливості обліку безготівкових розрахунків у системі електронних міжбанківських розрахунків (система електронних платежів – СЕП). Бухгалтерські операції, що здійснюються під час обліку та контролю міжбанківських розрахунків.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Методика і техніка ревізії цінностей та документів у грошових сховищах, порядок зберігання і облік цінностей та документів у грошових сховищах.
2. Забезпечення схоронності грошей і цінностей.
3. Особливості обліку операцій з готівковою іноземною валютою.

4. Облік операцій з обслуговування фізичних осіб банкоматом.
5. Облік міжбанківських розрахунків.
6. Облік операцій з ювілейними монетами, що мають гривневий номінал і виконують функцію засобу платежу.

Теми рефератів:

1. Організація касової роботи в установах банків.
2. Обов'язки касира банку.
3. Види кас банку, організація їх роботи.
4. Облік касових операцій банку.
5. Механізм інкасування готівкової виручки, відображення в обліку.
6. Необхідність підкріплення операційної каси, особливості обліку.
7. Облік касових операцій в іноземній валюті.
8. Порядок відображення в обліку операцій з обслуговування фізичних осіб банкоматом.
9. Порядок встановлення кореспондентських рахунків між банками.
10. Відображення в обліку результатів ревізії операційної каси банку.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

За касовими документами:

07.09. видано готівку працівнику банку Кравченко А.С. на господарські витрати в сумі 300 грн.

1.09. оприбутковано готівку від підприємства – 835 грн.

15.09. проведено ревізію грошового сховища. Виявлено надлишки в сумі – 200 грн.

18.09. видано заробітну плату персоналу банку – 40000 грн.

23.09. Сталькову В.Р. видано на відрядження – 250 грн.

За наведеними операціями скласти бухгалтерські проведення.

Завдання 2.

В АКБ “Новий” було здійснено такі операції:

10.02. згідно із супровідною відомістю прийнято готівку від ТОВ “Сніжана” в сумі 12500 грн.

Після перерахунку готівки виявлено нестачу в сумі 35 грн.

15.02. проведено ревізію грошового сховища. Виявлено нестачу готівки в сумі 100 грн.

Нестачу погашено шляхом внесення готівки в касу.

28.02. інкасовано готівку ТОВ “Ліра”, в сумі 6000 грн. При перерахуванні готівки в інкасаторській сумці виявлено надлишок в сумі 10 грн.

Завдання.

1. Охарактеризувати первинні документи з оформлення отримання та видачі готівки.

2. Виконати облікові процедури з наведених нижче операцій.

3. Здійснити необхідні розрахунки.

Завдання 3.

1. Скласти бухгалтерські проведення за операціями.

2. Визначити залишок готівки в касі на кінець дня (залишок на початок дня – 18400грн.)

Журнал реєстрації господарських операцій

№п/п	Зміст операції	Сума, грн.
1	До каси банку за об'явою на внесення готівки оприбутковано торговельну виручку, що здана ТОВ “Оріяна”	6000
2	Із каси банку за чеком видано готівку клієнтові МП “Стойл” для виплати заробітної плати працівникам	5540
3	Фізичною особою готівкою внесено кошти на свій поточний рахунок	1000
4	Виплачено дивіденди акціонерам банку	1500

5	Видано аванс працівникам банку на відрядження	1300
6	Виплачено кошти з поточного рахунку фізичної особи за її розпорядженням	

Завдання 4.

Скласти бухгалтерські проведення на балансових і позабалансових рахунках, оформивши їх в Журналі реєстрації господарських операцій.

Умова:

У банку „Київ” за день були проведені наступні операції:

- на поточний рахунок СП „Равіолі Лтд” надійшов виторг через касу банку в сумі 30 000 грн.;
- з поточного рахунку АТ „Кармен” видано готівку для виплати заробітної плати в сумі 32100 грн.;
- інспектору кредитного відділу Симоненку П.І. видано аванс на відрядження в сумі 500 грн.;
- прийнято від Петренко А.В. готівкою платіж за електроенергію для перерахування „Київобленерго” в сумі 102 грн.;
- працівник банку повернув в касу залишок готівки, одержаної для господарських потреб в сумі 16 грн.;
- прийнято вклад готівкою від фізичної особи на поточний рахунок в сумі 1500 грн.;
- прийнято готівку на депозитний рахунок фізичної особи в сумі 10000 грн.;
- з каси виплачено клієнту відсотки з депозитного рахунку в сумі 100 грн.;
- видано з каси банку пенсію фізичній особі з пенсійної картки в сумі 1400 грн.;
- в кінці робочого дня банк здав надлишки готівки та поношені гроші до обігової каси територіального управління НБУ в сумі 700 000 грн.

Завдання 5.

Відобразити в бухгалтерському обліку підкріплення обігової каси банку та здавання старих та поношених грошей до територіального управління НБУ. Вказати, якими первинними документами оформляються вищевказані операції.

Умова:

Комерційний банк „Гранд” 01.02. 200 _ р. одержав дозвіл на підкріплення готівкою обігової каси та одержав ці гроші в касу банку в сумі 5000 грн.

28.02.200 _ р. КБ „Гранд” здав старі та поношені гроші до обігової каси територіального управління НБУ в сумі 3000 грн.

Література: [1,12,14,15,16,18,26,30,37-41,42.]

Тема 4. Поточні рахунки. Інструменти безготівкових розрахунків та облік операцій за безготівковими розрахунками

Основні нормативні документи, що регламентують безготівкові розрахунки в народному господарстві.

Форми розрахункових документів для проведення безготівкових розрахунків України, порядок їх оформлення та приймання установами банків до виконання. Проведення розрахунків у системі електронних платежів “клієнт - банк”. Облік із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки гарантованими дорученнями, платіжними вимогами-дорученням, чеками, акредитивами.

Порядок здійснення розрахунків вексями. Розрахунки у разі заліку взаємної заборгованості. Розрахунки платіжними вимогами без акцепту платників та безспірне списання (стягнення) коштів.

Предмет угоди між банком та клієнтом на здійснення розрахунково-касового обслуговування.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Відкриття і ведення рахунків клієнтів у національній валюті.
2. Облік операцій при розрахунках платіжними вимогами – дорученнями, платіжними вимогами.
3. Облік розрахунків клієнтів з використанням платіжних карток.
4. Облік розрахунків з використанням векселів.

Теми рефератів:

1. Основні правила обліку безготівкових розрахунків між клієнтами в межах одного банку і між банками.
2. Особливості обліку операцій з використанням платіжних карток в банках України.
3. Облік розрахунків з використанням векселів.
4. Облік розрахунків при використанні різних форм платіжних інструментів.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

2 вересня ц.р. в комерційному банку «Новий» відкрито поточний рахунок у національній валюті ТОВ «Ліра» (код згідно реєстрації контрагентів – 21017) в сумі 10000 грн.

Відповідно до укладеного договору на розрахунково – касове обслуговування № 21 плата за розрахунково – касове обслуговування стягається 30 числа кожного місяця в розмірі 0,1 % від суми опрацьованих документів та 1 % від суми виданої готівки.

Плата за користування вільними коштами клієнта здійснюється щомісячно в розмірі 3 % річних.

У вересні за поточним рахунком ТОВ «Ліра» виконано такі операції:

- 10.09 зараховано від іногороднього клієнта – 2000 грн.
- 15.09 інкасовано готівку ТОВ «Ліра» - 6000 грн. (при перерахуванні готівки в інкасаторській сумці виявлено надлишок 10 грн.)
- 23.09 видано ТОВ «Ліра» на відрядження – 300 грн.
- 23.09 перераховано на короткостроковий депозит – 5000 грн. Строком на 3 місяці (18 % річних з оплатою по закінченні строку депозиту; метод нарахування відсотків – факт /факт).
- 30.09 списано комісію за розрахунково – касове обслуговування - ?
- 30.09 зараховано відсотки по коштам до запитання - ?

Завдання.

1. Визначити номер особового рахунку клієнта.

2. Скласти бухгалтерські проведення.

3. Здійснити необхідні розрахунки.

Завдання 2.

За змістом господарських операцій, проведених банком «Довіра» 9.11. ц.р. за поточним рахунком ТОВ «Любава» скласти бухгалтерські проведення, знайти залишок на кінець дня (залишок за рахунком на початок дня – 12000 грн.).

№ п/п	Зміст операції	Сума, грн.
1	Надійшли кошти за реалізовану продукцію від ТзОВ «Ротор», що є клієнтом іншого банку	15 000
2	Надано кредит ТОВ «Любава» під 21,5% річних строком на 6 місяців даним банком для купівлі сировини	7 100
3	За платіжним дорученням поповнено ліміт лімітно-чекової книжки ТОВ «Любава»	9 875

4	Поступив реєстр чеків від постачальника ВАТ “Світоч” для оплати (оплата з каси банку)	3 280
5	До рахунку пред’явлено грошовий чек ТОВ “Любава” на виплату заробітної плати	6 056
6	Від іногороднього платника ВАТ “Ясен” поступив платіж за продукцію, безготівково	58 300
7	Зроблено перерахунок на строковий депозитний рахунок під 22% річних у цьому ж банку з поточного рахунку ТОВ “Любава”	20 000

Завдання 3.

Скласти бухгалтерські проведення й зробити записи в особовому рахунку клієнта.

Умова:

Залишок на поточному рахунку СП „Равіолі Лтд” № 2600к4012050 на 05.04.200 _р. склав 8800 грн.

Протягом дня до рахунку подані такі документи:

- платіжне доручення на попередню оплату постачальнику за підготовлений до відвантаження товар (постачальник обслуговується в цьому ж банку) – 700 грн.;
- платіжне доручення на оплату за отриманий від постачальника і оприбуткований товар (постачальник іногородній) – 2500 грн.;
- термінове зобов’язання на одержання позички для відкриття акредитиву (в банку покупця) - 1000 грн.;
- платіжне доручення на перерахування заборгованості з відрахувань в Пенсійний фонд – 200 грн.;
- платіжне доручення на оплату кредиторської заборгованості за послуги (партнер іногородній) – 300 грн.

Завдання 4.

Вказати, скільки примірників платіжного доручення повинен заповнити клієнт і як вони будуть використані. Скласти бухгалтерські проведення.

Умова:

Виробниче об’єднання „Весна” 07.04.200 _р. подало в АКБ „Київ” платіжне доручення № 131 в сумі 3700 грн. на перерахування коштів гуртовій базі „Текстиль торг” (поточний рахунок в тому ж банку) за одержаний 06.04.200 _р. товар відповідно до угоди № 78 від 12.12.200 _р. Платіжне доручення оплачено в той же день.

Завдання 5.

Визначити, якими банківськими документами слід оформити вказані операції. Скласти бухгалтерські проведення за даними операціями.

Умова:

В установі банку „Київ” за поточний день було проведено наступні операції:

- з рахунку ВО „Весна” видано з каси за грошовим чеком готівку на заробітну плату в сумі 209900 грн. (сума нарахованої заробітної плати – 230 000 грн.);
- проведено платіжне доручення на перерахування ВО „Весна” податку з доходів фізичних осіб в сумі 8560 грн.;
- проведено платіжні доручення на перерахування ВО „Весна” відрахувань від заробітної плати (суми відрахувань визначити самостійно) - ?;
- списано з поточного рахунку ВО „Весна” оплату банку за розрахунково – касові послуги в сумі 50 грн.

Завдання 6.

Операції відобразити бухгалтерськими проведеннями на балансових і позабалансових рахунках.

Умова:

За заявою СП „Равіолі Лтд” 14.04.200 _р. АКБ „Київ” видав чекову книжку на суму 40 000 грн. для розрахунків за товари і послуги (на 5 чеків) (вартість чекової книжки 10 грн.).

СП „Равіолі Лтд” за отриманий товар передало в оплату чеки СП „Мрія Лтд”:

- 17 квітня на суму 3000 грн.;
- 18 квітня на суму 5000 грн.;
- 21 квітня на суму 12000 грн.;
- 24 квітня на суму 14000 грн.

СП „Мрія Лтд” 25 квітня 200 _р. подало в той же банк реєстр чеків СП „Равіолі Лтд” з товарно – транспортними документами на суму 34 000 грн.

Завдання 7.

Назвати вид, кількість і призначення документів, що отримані банком постачальника. Скласти бухгалтерські проведення при відкриття акредитиву в обох банках та при оплаті товарно – транспортних документів, поданих постачальником.

Умова:

Відповідно до угоди про постачання, розрахунки між СП „Равіолі Лтд” і АТ „Кармен” будуть здійснюватись у формі акредитиву. Підприємства обслуговуються відповідно АКБ „Львів” і ЛОД АК Укрсоцбанку. СП „Равіолі Лтд” 27 квітня 200_р. звернулось з заявою у свій банк про відкриття покритого акредитиву в банку постачальника на суму 150 000 грн. терміном на 25 днів. Кошти акредитиву надійшли в ЛОД АК Укрсоцбанку 29 квітня 200_року. АТ „Кармен” 30 квітня 200_р. відвантажило товар покупцю в рахунок акредитиву і наступного дня передало у свій банк документи про відвантажений товар на суму 117 тис. грн. Подані документи відповідали умовам акредитиву.

Завдання 8.

Скласти бухгалтерські проведення за даними операціями і вказати, якими документами вони оформляються. Відобразити операції в особовому рахунку клієнта й вивести залишки за кожен день.

Умова:

20.04.200 _р.	
- подано термінове зобов’язання на одержання позички для відкриття покритого акредитиву	1000
- надійшло платіжне доручення від покупця з іншого банку	2500
- оплачено грошовий чек на виплату заробітної плати (нараховано заробітну плату в сумі 1 100 грн.)	900
- проведено платіжне доручення на перерахування коштів в Пенсійний фонд	?
- проведено платіжне доручення на перерахування коштів на соціальне страхування	?
- проведено платіжне доручення на перерахування коштів на соціальне страхування на випадок безробіття	?
- проведено платіжне доручення на перерахування коштів на соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві	?
- проведено платіжне доручення на сплату податку з доходів фізичних осіб	180
- оплачено платіжне доручення за товар постачальнику, що обслуговується іншим банком	1000
21.04.200 _р.	
- надійшло платіжне доручення від покупця, що знаходиться в іншому місті	5500
- списано з поточного рахунку кошти в оплату термінового зобов’язання по позичці	2000
- зараховано на поточний рахунок готівкою (сума депонованої зарплати)	180
- отримано повідомлення про відкриття покритого акредитиву в адресу клієнта від його покупця (в банку клієнта)	2500
22.04.200 _р.	
- клієнтом подано реєстр рахунків на відвантажений в рахунок акредитиву товар (від залишку акредитиву клієнт відмовився)	2300

- оплачено підприємством зв'язку реєстр гарантованих платіжних доручень	120
- оплачено грошовий чек клієнта на отримання коштів на відрядження	270
- оплачено реєстр чеків, отриманих від постачальника, що обслуговується в іншому банку	2000
- з поточного рахунку відкрито покритий акредитив в банку клієнта	500

Література: 1,24,30,37-41,42.

Тема 5. Облік депозитних операцій та інших зобов'язань

Класифікація депозитів за економічним змістом та строками використання коштів. Активні і пасивні депозитні операції та відображення результатів їх проведення у фінансовій звітності.

Облік номіналу депозиту. Вплив методу виплати процентів (за період або на період) на облік номіналу депозиту.

Облік процентних витрат. Розрахунок нарахованих процентів за простою (номінальною) або складною (фактичною) процентною ставкою.

Зміст облікової політики банку щодо використання методу нарахування процентів за депозитними операціями.

Облік операцій з погашення депозиту. Організація внутрішнього бухгалтерського контролю за проведенням депозитних операцій.

Облік поточної заборгованості банку за розрахунками з оплати праці, по податках та платежах, з фондами соціального страхування.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Облік розрахунків з працівниками банку.
2. Облік розрахунків за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.
3. Облік розрахунків із бюджетом.

Теми рефератів:

1. Характеристика залучених коштів банку, організація їх обліку.
2. Класифікація міжбанківських кредитів, організація їх обліку.
3. Облік розрахунків з робітниками по заробітній платі.
4. Облік розрахунків із підзвітними особами.
5. Види податків та зборів, що сплачує банк.
6. Облік розрахунків по податках та платежах.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Розрахувати суму відсотків за 6 місяців та суму депозиту при погашенні (включаючи відсотки за ним). Визначити щомісячні витрати банку при нарахуванні відсотків за цим депозитом. Розрахувати суму відсотків за зниженою відсотковою ставкою. Відобразити в обліку залучення депозиту, нарахування відсотків, виплату депозиту та відсотків за ним.

Умова:

01.02.200 _ р. банк залучає депозит фізичної особи у розмірі 10000 грн. на 6 місяців за номінальною ставкою 17 % річних із виплатою процентів при погашенні. Проценти нараховуються щомісячно. Кількість днів згідно з угодою розраховується за методом 30/360.

Згідно з договором у разі дострокового вилучення депозиту банк сплачує депоненту знижену депозитну ставку в розмірі 14 % річних.

01.07.200 _ р. депонент вирішив вилучити депозит достроково.

Завдання 2.

Визначити суму сплачених авансом відсотків. Розрахувати суму витрат, що списуються щомісячно. Визначити суму відсотків за зниженою ставкою. Відобразити в обліку залучення депозиту, нарахування відсотків, виплату депозиту та відсотків за ним.

Умова:

01.07.200 _ р. банк залучає депозит у СП „Равіолі Лтд” у розмірі 10 000 грн. на два місяці за ставкою 12 % річних із виплатою відсотків авансом. Нарахування відсотків проводиться в останній день місяця. Кількість днів згідно з угодою розраховується за методом 30/360.

Згідно з договором у разі дострокового вилучення депозиту банк сплачує депоненту знижену процентну ставку в розмірі 9 % річних.

21.08.200 _ р. депонент вирішив вилучити депозит достроково.

Завдання 3.

Розрахувати суму відсотків за 6 місяців та суму депозиту при його погашенні. Відобразити в обліку залучення депозиту, нарахування відсотків, виплату депозиту та відсотків за ним.

Умова:

Банк залучає депозит фізичної особи в розмірі 50 000 грн. на 6 місяців за ставкою 12 % річних із капіталізацією відсотків щоквартально. Нарахування відсотків проводиться в останній день місяця. Кількість днів згідно з угодою розраховується за методом 30/360.

При капіталізації відсотки щоквартально зараховуються на депозитний рахунок і подальше нарахування відсотків здійснюється на суму депозиту з урахуванням відсотків.

Завдання 4.

1. Пояснити первинні документи з оформлення міжбанківських депозитних операцій.

2. Скласти операційний щоденник в обох банках.

3. Здійснити необхідні розрахунки.

Умова:

05.01. за договором № 4 банк „Влад” залучив депозит овернайт від банку „Барс” в розмірі 400 000 грн. по номінальній ставці 10 % річних. Кількість днів розраховується по методу факт / факт.

Депозит повернено в строк.

Завдання 5.

1. Охарактеризувати первинні документи з відкриття депозитного рахунку юридичній особі.

2. Виконати облікові процедури з наведених нижче даних.

3. Здійснити необхідні розрахунки.

Умова:

02.02. в банку розміщено депозит юридичної особи в розмірі 100 000 грн.

16.02. на депозитний рахунок внесено додатково 5000 грн.

Відсотки нараховуються в два періоди: за першу половину місяця – 15 – го числа, за другу – в останній день місяця з розрахунку 16 % річних. Метод нарахування відсотків – 30/360. Відсотки зараховуються на поточний рахунок в останній день місяця.

Строк закінченні депозиту – 15 березня.

Завдання 6.

1. Пояснити документи з нарахування відсотків за депозитними операціями.

2. Виконати облікові процедури з наведених нижче операцій.

3. Здійснити необхідні розрахунки.

Умова:

01.07. банк залучає депозит фізичної особи у розмірі 10000 грн. на 3 місяці по річній ставці 17 % річних з виплатою відсотків щомісячно. Метод нарахування відсотків – 30/ 360. Депозит перераховується з поточного рахунку.

Згідно з угодою у разі дострокового вилучення депозиту банк сплачує депоненту знижену відсоткову ставку у розмірі 15 % річних.

21.08. депонент вирішив вилучити депозит достроково.

Завдання 7.

В установі банку „Новий” здійснюються операції по ощадній книжці клієнта:

11.09. 03р. відкрито вклад до запитання в сумі 300 грн.;

17.10.03р. від вкладника прийнято додатковий внесок в сумі 50 грн.;

03.11.03р. вкладнику видано 200 грн.;

19.11.03р. вкладник зробив додатковий внесок в сумі 400 грн.;

23.12.03р. вкладнику видано 200 грн.;

08.02.04р. вклад видано повністю і закрито ощадну книжку клієнта.

Річна ставка по депозиту у 2003 році складала 7 % річних, а у 2004 році – 8 % річних.

Складіть бухгалтерські проведення: із залучення депозиту, нарахування відсотків, повернення депозиту і виплати відсоткового доходу.

Література: [1,19,20,28,30,33,37-41,42.]

Тема 6. Облік кредитних операцій

Характеристика кредитних операцій. Позабалансові кредитні операції та порядок визначення кредиту балансовим активом.

Принципи бухгалтерського обліку кредитів. Облік номіналу кредиту. Облік нарахованих доходів. Структурна побудова Плану рахунків щодо рахунків, за якими обліковуються кредитні операції банку. Облік гарантій за кредитами. Облік операцій зворотного РЕПО. Принципи обліку субординованих кредитів. Облік кредитів з пільговою процентною ставкою.

Облік операцій за овердрафтом, факторингових операцій.

Особливості обліку операцій кредитування в разі консорціумної гарантії та документарного акредитиву. Облік операцій застави.

Облік сумнівних кредитів та резервів під кредитні ризики.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Облік проблемних кредитів.
2. Облік операцій з формування і використання резерву на покриття можливих втрат за кредитами.
3. Порядок списання безнадійних кредитів.
4. Облік операцій застави.

Теми рефератів:

1. Характеристика та класифікація кредитів банку.
2. Облік проблемних кредитів.
3. Формування і використання резерву на покриття можливих витрат за кредитами. Порядок обліку.
4. Облік операцій із надання та погашення кредиту.
5. Облік доходів банку за кредитними операціями.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Відобразити в обліку: виникнення зобов'язання з кредитування, врахування векселя і амортизацію дисконту, нарахування і сплату відсотків за векселем, пред'явлення векселя до платежу та одержання оплати за векселем та відсотків.

Умова:

20.05.200 _р. банк одержав на експертизу вексель номінальною вартістю 1000 грн., виданий 01.05.200 _р. з оплатою за пред'явленням. Останній термін пред'явлення векселя для платежу 01.08.200 _р. За векселем передбачено сплату 15 % річних. Накопичені відсотки клієнту сплачено до дати врахування. Угоду про врахування векселя укладено 01.06.200 _р. з обумовленим дисконтом 5%.

Завдання 2.

Визначити суму нарахованих відсотків за факторинговою операцією. Скласти бухгалтерські проведення за даними операціями.

Умова:

01.08.200_р. за угодою факторингу, укладеною з СП „Равіолі Лтд” 20.07.200_р. (поточний рахунок № 2600к4012050), банк сплатив заборгованість 9000 грн. за пред’явленими розрахунково – платіжними документами його постачальнику, що обслуговується в даному банку.

У кінці місяця нараховані відсотки за факторинговою угодою у розмірі 22 % річних (від номінальної суми).

01.09.200_р. списано як прострочену заборгованість клієнта за факторингом, що своєчасно непогашена клієнтом.

10.09.200_р. на рахунок СП „Равіолі Лтд” надійшли кошти від партнера з іншого банку в сумі 9180 грн. і клієнт погасив заборгованість перед банком.

Завдання 3.

Визначити суму відсотків, що сплачуються щомісячно за кредит. Відобразити всі зазначені операції бухгалтерськими проведеннями на балансових і позабалансових рахунках.

Умова:

Банк надав кредит АТ „Кармен” (поточний рахунок № 2600к4062001) короткостроковий кредит на таких умовах:

- дата видачі кредиту – 01.03.200_р.;
- дата погашення – 31.05.200_р.;
- сума кредиту – 3000 грн.;
- відсоткова ставка – 19 % річних;
- нарахування відсотків здійснюється щомісячно;
- база нарахування – факт/360;
- відсотки сплачуються першого числа кожного місяця.

Виданий кредит був прострочений, відсотки не сплачені, заява на пролонгування кредиту від клієнта не надходила; сумнівна заборгованість за даним кредитом була списана за рахунок відповідно створеного резерву.

Завдання 4.

Охарактеризувати первинні документи з оформлення і видачі короткострокового кредиту; скласти кореспонденцію рахунків; здійснити розрахунок відсотків за користування кредитом.

Умова:

Кредитним відділом укладено договір короткострокового кредитування з МП “Світанок” на придбання товарів на суму 7000 грн. строком на 2 місяці з 01.07. ц.р. до 01.09. ц.р. поточного року під 20 % річних з погашенням відсотків в останній день кожного місяця. Кількість днів визначається за методом – факт/ факт.

З позикового рахунку сплачено: 02.07. – 2000 грн.

24.07. – 4000 грн.

31 липня залишок на поточному рахунку МП “Світанок” – 150 грн.; 31.08. – 2000 грн.; 01.09. – 10000 грн.

Договір застави від 01.07. поточного року.

Предмет застави – обладнання вартістю 12 000 грн. передано на зберігання банку.

Завдання 5.

Скласти кореспонденцію рахунків та здійснити необхідні розрахунки.

Умова:

20.11.ц.р. укладено кредитний договір № 17 між АКБ “Новий” та АТ “Нововид”. Умови договору:

1. Сума кредиту – 60000 грн. строком на 2 місяці з 21.11. ц.р. до 21.01. ц.р. з оплатою 22 % річних.

2. Строк сплати і нарахування відсотків – 30 число кожного місяця.

3. Метод нарахування відсотків – факт /факт.

4. Об’єкт кредитування – товарно – матеріальні цінності.

5. Видача кредиту – шляхом зарахування на поточний рахунок позичальника для сплати розрахункових документів згідно з контрактом № 12 від 01.10. ц.р.
6. Забезпечення – договір застави № 4 від 20.11.ц.р., оціночна вартість застави – 70000 грн., предмет застави передано для зберігання банку – кредитору.
7. За прострочені відсотки сплачується пеня в розмірі подвійної облікової ставки НБУ.
8. За прострочену основну заборгованість стягуються підвищені відсотки 30 % річних.

Залишки на поточному рахунку позичальника:

30.11. – 0 грн.

30.12. – 2000 грн.

21.01. – 45000 грн.

Операції по позиковому рахунку позичальника:

29.11. – платіжне доручення № 137 АТ “Нива”, поточний рахунок якого обслуговується у АППБ “Аваль”, - 29000 грн.

17.01. – платіжне доручення № 154 АТ “Марс”, поточний рахунок якого обслуговується у “Правекс – банку” – 31 000 грн.

Остаточне погашення кредиту та відсотків – 28.01. за рахунок коштів, одержаних від реалізації застави.

Завдання 6.

Охарактеризувати первинні документи з оформлення видачі та погашення довгострокового кредиту, наданого фізичній особі за рахунок ресурсів комерційного банку.

Скласти операційний щоденник.

Здійснити необхідні розрахунки.

Умова:

01.04. ц.р. АКБ “Новий” уклав договір про довгострокове кредитування з Білоконем О.П. Обсяг позики – 8000 грн. Строк кредиту – 2 роки з 01.04.02. до 01.04.04 р. Погашення позики здійснюється з 01.04.04 р. щомісячно рівними частинами протягом 8 місяців. Об’єкт кредитування – будівельні роботи з новобудови. Видача кредиту готівкою. Сплата відсотків – 23 % річних в останній день місяця. Кількість днів визначається за методом – факт/ факт. Забезпечення – будинок вартістю 15 000 грн.

Кредит був пролонгований на рік з підвищеною відсотковою ставкою 36 % річних.

Завдання 7.

1. Охарактеризувати первинні документи з оформлення факторингових операцій.

2. Виконати облікові процедури з наведених нижче операцій.

3. Здійснити необхідні розрахунки.

Умова:

Згідно з договором про факторингове обслуговування № 43 від 30.07. ц.р. на суму 10000 грн. між банком “Новий” та ТОВ “Магніт” 07.10.ц.р. надано банку рахунок – фактуру № 37 на суму 2000 грн. За договором банк сплачує ТОВ “Магніт” 80 % вартості рахунків.

Відсотки за кредит – 21 % річних, комісійна винагорода – 7 % від суми рахунку – фактури. Нарахування і сплата щомісячно 30 –го числа. Метод нарахування відсотків – факт/ факт.

30.10. покупець перерахував 2000 грн.

Комісійні та відсотки клієнт сплатив своєчасно.

Завдання 8.

За наведеними операціями скласти бухгалтерські проведення: Банк 10.04.200 _ р. задовольнив прохання фірми „Атон” щодо акцепту виписаного ним векселя на суму 80 000 грн. За це банк отримав комісійну винагороду – 2 % суми векселя. Строк погашення векселя – 60 днів. У визначений термін вексель не був сплачений фірмою через відсутність коштів. Фірма „Атон” погасила заборгованість банку 15.07.200 _р.

Завдання 9.

14.04.200_р. до АКБ „Веселка” звернувся АКБ „Меркурій” з проханням надати міжбанківський кредит у сумі 3 000 000 грн. строком на 15 днів. Одночасно АКБ „Меркурій” надав для оцінки аналізу фінансового стану свій баланс на 01.04.200_р.

АКБ „Веселка” зробив аналіз балансу АКБ „Меркурій”, визнав, що банк є платоспроможним.

16.04.200_р. АКБ „Веселка” надав міжбанківський кредит у сумі 3 000 000 грн. під 14 % річних, одночасно нарахувавши доходи за кредит.

27.04.200_р. АКБ „Меркурій” звернувся з проханням пролонгувати кредит строком на 10 днів. АКБ „Веселка” задовольнив прохання АКБ „Меркурій”, пролонгувавши кредит строком на 10 днів від 18 % річних.

30.04.200_р. АКБ „Меркурій” сплатив нараховані доходи за кредит.

09.05.200_р. АКБ „Меркурій” не повернув міжбанківський кредит, але нараховані доходи сплачує своєчасно.

10.05.200_р. АКБ „Веселка” переносить пролонговану заборгованість за кредит, наданий АКБ „Меркурій”, на рахунок простроченої заборгованості.

15.05.200_р. АКБ „Меркурій” повернув міжбанківський кредит, одночасно сплативши нараховані доходи.

Завдання:

1. Скласти бухгалтерські проводки.
2. Визначити документи первинного обліку.
3. Скласти аналітичний рахунок для рахунка 1528.

Література: [1,5,28,30,34,37-41,42.]

Тема 7. Облік операцій із цінними паперами та довгострокових вкладень банку

Поняття операцій з цінними паперами. Види цінних паперів. Облік державних цінних паперів. Організація обліку та аудиту операцій, пов'язаних з випуском і погашенням боргових зобов'язань комерційних банків.

Облік вкладень банків в цінні папери. Облік вкладень банку в акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком з метою їх подальшого продажу. Довгострокові вкладення банку в акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком, а також вкладення в асоційовані та дочірні компанії. Вкладення банку в боргові цінні папери з метою продажу. Вкладення банку в боргові цінні папери до погашення. Облік операцій з торгівлі цінними паперами. Нарахування доходів (витрат) за операціями з цінними паперами.

Облік пасивних операцій банку з цінними паперами за власними борговими зобов'язаннями. Облік операцій з цінними паперами за дорученням клієнтів. Особливості формування резервів за операціями банків із цінними паперами.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Облік операцій з цінними паперами за дорученням клієнтів.
2. Облік пасивних операцій банку з цінними паперами за власними борговими зобов'язаннями.
3. Зменшення корисності цінних паперів та формування резервів.

Теми рефератів:

1. Суть та характеристика операцій банку із цінними паперами.
2. Суть, класифікація, характеристика портфеля цінних паперів, особливості обліку.
3. Облік боргових цінних паперів власного боргу.
4. Облік операцій з цінними паперами за дорученням клієнтів.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

1. Охарактеризувати первинні документи з оформлення нижченаведених операцій.
2. Здійснити розрахунок відсотків.
3. Скласти операційний щоденник.

Умова:

01.05. ц.р. банк емітував 250 ощадних сертифікатів номінальною вартістю 300 грн. з річною ставкою 11 % річних. Всі сертифікати на дату емісії продані за номіналом. Відсотки нараховуються щомісячно і виплачуються в останній день кварталу. Метод – 30/360. Строк погашення ощадних сертифікатів – 01.10. ц.р.

Завдання 2.

1. Охарактеризувати первинні документи щодо придбання банками акцій компаній.
2. Відобразити наведені операції в операційному щоденнику.
3. Виконати необхідні розрахунки.

Умова:

04.02. ц.р. придбано 400 акцій компанії за 4000 грн.
 15.02. ц.р. поточна ринкова вартість знизилася до 9,5 грн. за акцію.
 28.02. ц.р. поточна ринкова вартість збільшилася до 11 грн. за акцію.
 02.03. ц.р. продаж акцій за ціною 12 грн.

Завдання 3.

1. Виконати облікові процедури.
2. Здійснити необхідні розрахунки.

Умова:

01.12. 03р. придбано 1000 акцій компанії за 15 000 грн. з урахуванням витрат на придбання.
 21.12. 03р поточна ринкова вартість зросла до 16 грн. за акцію.
 10.01. 04р. оголошено дивіденди за 2003 рік у розмірі 0,15 грн. на 1 акцію.
 30.01. 04р. отримано дивіденди.
 07.02.04р. продано 300 акцій по 17 грн. за акцію.
 28.02.04р. поточна ринкова вартість - 13 грн. за акцію.
 01.03.04р. продаж акцій за ціною 12 грн.

Завдання 4.

1. Скласти бухгалтерські проведення за даними операціями.
2. Виконати необхідні розрахунки.

Умова:

Банком 01.08.ц.р. придбано облігації компанії „Зима” на продаж кількістю 20 штук загальним номіналом 20000 грн. строком погашення через 12 місяців під 13 % річних. Сплата відсотків - у момент погашення боргових зобов'язань. Метод – 30/360.

01.11. ц.р. продано облігації з врахуванням нарахованих відсотків за ціною 18 000 грн.

Завдання 5.

1. Охарактеризувати первинні документи щодо придбання банками облігацій.
2. Здійснити розрахунок відсотків.
3. скласти операційний щоденник.

Умова:

01.07. ц.р. банк придбав 9 % - ві облігації загальним номіналом 10 000 грн. строком на 5 років за номінальною вартістю. Облігації були випущені 01.07.ц.р. і мають бути погашені 01.07.200_р. Кількість днів визначається за методом – факт/факт. Відсотки виплачуються 30.06. щорічно.

Завдання 6.

Здійснити бухгалтерські проведення до 30.09. включно.

Умова:

01.06. ц.р. банк придбав інвестиційні облігації на суму 10 000 грн. за ставкою 15 % річних з оплатою відсотків кожного року 31 березня та 30 вересня. Кількість днів визначається за методом – факт/факт. При придбанні сплачено накопичені відсотки за період з 1 квітня до 31 травня.

Завдання 7.

За даними операціями виконайте необхідні записи на рахунках бухгалтерського обліку. Визначте суму доходу, яку отримає банк в результаті проведених операцій з акціями ВАТ „Укрмаш”.

1. 03.11.03р. банк придбав 5000 акцій ВАТ „Укрмаш”, сплативши за них 60 000 грн.
2. В кінці року – 31 грудня поточна ринкова вартість акцій склала 13 грн. за акцію.
3. 18.01.04р. ВАТ „Укрмаш” оголосив дивіденди за 2003 рік із розрахунку 0,25 грн. за акцію.
4. 20.02.04р. на кореспондентський рахунок банку зараховано суму дивідендів.
5. 01.03.04р. банк продав 1250 акцій по 14 грн. за акцію.
6. 27.02.04р. поточна ринкова вартість акцій знизилась до 11 грн. за акцію.
7. 16.05.04р. банк реалізував решту акцій за ціною 10 грн. за акцію.

Література: [1,10,25,30,37-41,42.]

Тема 8. Облік лізингових операцій

Економічний зміст лізингової операції. Фінансовий і операційний лізинг. Врахування основних засобів, переданих (отриманих) у фінансовий лізинг за меншою з двох вартостей: теперішньою або ринковою.

Відображення в обліку операцій, здійснених лізингодавцем та лізингоодержувачем у разі фінансового лізингу. Облік нарахування доходів лізингодавцем та витрат – лізингоодержувачем.

Методика розрахунку лізингових платежів (на початку або наприкінці періоду) та відображення їх складових частин у системі фінансового обліку.

Облік операцій з оперативного лізингу на балансі лізингодавця та лізингоодержувача.

Особливості обліку витрат за капітальним і поточним ремонтом основних засобів, отриманих у фінансовий та оперативний лізинг.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Облік операцій з оперативного лізингу.
2. Особливості обліку витрат за капітальним і поточним ремонтом основних засобів, отриманих у фінансовий та оперативний лізинг.
3. Продаж необоротного активу з укладенням угоди про його одержання продавцем у лізинг (оренду).

Теми рефератів:

1. Економічний зміст лізингових операцій банку.
2. Облік операцій з фінансового лізингу.
3. Облік операцій з оперативного лізингу.
4. Методика розрахунку лізингових платежів (на початку або наприкінці періоду) і відображення їх складових у системі фінансового обліку.
5. Облік доходів та витрат за лізинговими операціями.
6. Особливості обліку ремонту основних засобів, одержаних на умовах лізингу.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Банк передає у фінансовий лізинг комп'ютер за такими умовами:

- балансова вартість комп'ютера – 3000 грн.
- вартість лізингу – 3200 грн.
- строк лізингу – 4 роки.
- процентна ставка – 8 %.
- ціна придбання після закінчення строку лізингу – 0 грн.

Теперішня вартість майбутніх лізингових платежів на 1 гривню $K = 3/312$.

Платежі сплачуються наприкінці періоду. Строк корисного використання комп'ютера лізингоодержувачем – 6 років.

Завдання:

- визначити суми щорічних платежів, суми нарахованих відсотків й скласти таблицю платежів за 4 роки;
- розрахувати суму амортизації, різниці між вартістю комп'ютера і вартістю лізингу, що необхідно щорічно відносити на доходи лізингодавця, й скласти відповідну таблицю;
- відобразити бухгалтерськими проведеннями операції лізингу, що будуть відображені за перший місяць у лізингодавця.

Завдання 2.

Банк А уклав угоду з фінансового лізингу. За угодою з фінансового лізингу придбано автомобіль ринковою вартістю 40 000 грн.

Строк лізингу – 5 років.

Процентна ставка, що прирощується – 12 % річних, сплачується в кінці кожного періоду платежу.

Лізингоодержувач – Банк Б. Угодою з фінансового лізингу передбачено придбання автомобіля після закінчення строку лізингу. Визначений строк корисного використання лізингоодержувачем автомобіля – 8 років.

Завдання:

1. Розрахувати теперішню вартість майбутніх лізингових платежів на 1 гривню.
2. Розрахувати суму кожного лізингового платежу, що повинен сплачувати лізингоодержувач у кінці кожного періоду.
3. Розрахувати загальну суму витрат (із процентами) лізингоодержувача.
4. Розрахувати суму процентів, що будуть сплачені лізингодавцю.
5. Скласти таблицю сплати лізингових платежів протягом першого року використання автомобіля.

Література: [1,30,32,37-41,42.]

Тема 9. Облік операцій в іноземній валюті

Порядок відкриття, ведення та закриття поточних валютних рахунків. Облік і аудит торгових операцій в іноземній валюті. Облік міжнародних розрахунків. Облік операцій, пов'язаних з відкритою валютною позицією. Облік операцій з іншими платіжними засобами в іноземній валюті. Облік неторгових операцій в іноземній валюті. Переоцінка залишків іноземної валюти.

Організація та порядок обліку валютно – обмінних операцій. Облік кредитних операцій в іноземній валюті. Контроль роботи пунктів обміну валюти. Облік конверсійних операцій комерційного банку. Облік переоцінювання залишків валютних коштів і курсових різниць.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Порядок відкриття, ведення та закриття поточних валютних рахунків.
2. Операції з іменними та дорожніми чеками в іноземній валюті, що емітовані нерезидентами.
3. Поняття та види валютної позиції банку. Характеристика рахунків, що служать для обліку валютної позиції.
4. Облік переоцінювання залишків валютних коштів і курсових різниць.

Теми рефератів:

1. Сутність і класифікація валютних операцій банку.
2. Поняття валютної позиції, особливості обліку.
3. Облік валютно – обмінних операцій банку.
4. Облік неторговельних валютних операцій банку.
5. Формування результату банку від проведення валютних операцій та його облік.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

01.03.2006 р. АКБ „Новий” надав ТОВ „Венеція” кредит у сумі 10 000 USD за рахунок коштів ЄБРР на організацію виробництва теслярських виробів і для придбання обладнання. Комісія за укладання кредитного договору становила 1 % від суми кредиту й утримана під час видачі кредиту. Річна відсоткова ставка за кредит складає 16 %, кредит надано терміном на два роки. Відсотки підлягають сплаті щоквартальною сумою номіналу кредиту за умовами договору підлягає поверненню по закінченні терміну 02.03.2008р.

Офіційний курс НБУ на 01.03.2006 р. становив за 1 USD – 5,05 грн., 31.12.2006 за 1 USD – 5,05 грн.

Відобразити записи у фінансовому обліку з 01.03. по 31.12.2006 р.:

- на дату видачі кредиту;
- нарахування відсотків;
- сплати відсотків;
- переоцінювання валютних рахунків на 31.12.2006 р.

Завдання 2.

10.02.200_р. банк за дорученням ТОВ „Фортуна” купує 100 000 USD за комерційним курсом 1 USD – 5,04 грн. у клієнта ВАТ „Гарант”. Офіційний курс НБУ 1 долар США – 5,05 грн.

ТОВ „Фортуна” сплачує банку комісію в розмірі 0,15% від суми операції.

Скласти бухгалтерські проведення за господарською операцією.

Література: [1,15,17,29,30,31,37-41,42.]

Тема 10. Облік основних засобів і нематеріальних активів

Економічна характеристика основних засобів банку. Їх класифікація за функціональним призначенням (операційні та не операційні). Структура витрат, що формують первісну вартість основних засобів.

Завдання обліку основних засобів. Характеристика рахунків з обліку операцій за основними засобами та нематеріальними активами. Аналітичний і синтетичний облік основних засобів.

Облік капітальних вкладень за незавершеним будівництвом, а також за не введеними в експлуатацію операційними та не операційними основними засобами. Облік операцій з оприбуткування, реалізації, ліквідації та безоплатної передачі основних засобів. Відображення в обліку позитивних і негативних результатів від продажу основних засобів.

Порядок та облік нарахування амортизації основних засобів. Залишкова та ліквідаційна вартість основних засобів. Інвентаризація основних засобів та відображення в обліку її результатів. Облік операцій застави. Відображення в обліку результатів переоцінки основних засобів.

Сутність, класифікація нематеріальних активів, особливості обліку.

Облік товарно – матеріальних цінностей банку.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Облік витрат, пов'язаних із поліпшенням основних засобів і вдосконаленням нематеріальних активів, а також підтриманням об'єктів необоротних активів у робочому стані.
2. Порядок переоцінки необоротних активів, відображення в обліку результатів переоцінювання.
3. Порядок проведення інвентаризації основних засобів та нематеріальних активів. Відображення результатів ті інвентаризації в обліку.
4. Облік гудвілу.
5. Класифікація та облік запасів товарно – матеріальних цінностей.

Теми рефератів:

1. Сутність та класифікація необоротних матеріальних активів банку.

2. Облік руху основних засобів і нематеріальних активів.
3. Облік витрат, пов'язаних з утриманням необоротних матеріальних активів.
4. Поняття гудвілу, особливості обліку.
5. Класифікація та особливості обліку господарських матеріалів банку.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Обчислити суму витрат, які понесе комерційний банк “Фінанси та кредит” в результаті проведення даних операцій.

1. 01.12.04р. здійснена попередня оплата постачальнику (не клієнту КБ) за основні засоби (комп'ютери) на суму 30000 грн.
2. 05.12.04р. отримано комп'ютери комерційним банком “Фінанси та кредит”.
3. Враховано витрати на монтаж основних засобів (нараховано заробітну плату працівникам КБ) 1000 грн.
4. 02.01.04р. комп'ютери введено в експлуатацію і зараховано до складу основних засобів.
5. 03.01.05р. придбано програмне забезпечення для ЕОМ комерційним банком “Фінанси та кредит” на суму 1500 грн.
6. 04.01.05р. введено в експлуатацію програмне забезпечення.

Завдання 2.

Банком придбано для використання в операційній роботі ПЕОМ.

За рахунком – фактурою:

- відпускна ціна ПЕОМ – 500 грн., у т.ч. ПДВ;
- витрати на доставку – 40 грн., у т.ч. ПДВ.

Перераховано постачальнику за рахунком – фактурою 10.10.

15.10.отримано основні засоби та проведено налагодження ПЕОМ.

16.10. нараховано заробітну плату спеціалісту банку за налагодження – 140 грн., проведено відрахування на соціальні заходи згідно законодавства.

20.10. ПЕОМ введено в експлуатацію.

Ліквідаційна вартість комп'ютерної техніки визначена в сумі 200грн.

Термін корисного використання ПЕОМ – 5 років.

Завдання:

1. скласти журнал реєстрації господарських операцій;
2. провести необхідні розрахунки;
3. нарахувати амортизацію, враховуючи, що комерційний банк використовує прямолінійний метод.

Завдання 3.

Банк реалізує будівлю за ціною 200 000 грн.

Первісна вартість будівлі – 220 000 грн., сума зносу будівлі – 60 000 грн.

Будівля використовується в операційній діяльності банку.

Завдання:

1. Розрахуйте балансову вартість будівлі.
2. Скласти бухгалтерські проведення.
3. Скласти первинні документи за операціями.
4. Відобразити операції в документах аналітичного обліку.
5. Дати відповідь на запитання: яким чином відображається в обліку різниця між виручкою від реалізації основних засобів та їх балансовою вартістю?

Завдання 4.

В Банку 3 грудня поточного року проведено інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів та предметів дрібного інвентарю. Інвентаризаційна комісія після звірки даних бухгалтерського обліку з фактичною наявністю основних засобів, нематеріальних активів та предметів дрібного інвентарю:

- визнала непридатним для використання стілець вартістю 10 грн., складено акт № 18 на його списання;

- встановила недостачу малоцінних, швидкозношуваних предметів вартістю 26 грн., недостачу відшкодовано матеріально відповідальними особами.

Завдання:

1. Скласти бухгалтерські проведення.
2. Скласти первинні документи за операціями.
3. Дати відповідь на запитання: яким чином відображається в обліку результати інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів та предметів дрібного інвентарю.

Завдання 5.

Банк поліпшує (добудовує) господарським способом будівлю, яку він використовує. Витрати на це становлять:

- вартість будівельних матеріалів – 350 000 грн.
- нарахування заробітної плати робітникам – 100 000 грн.
- нарахування платежів у Фонди соціального страхування - 50 000 грн.

Завдання:

Відобразити в обліку операції з поліпшення будівлі.

Завдання 6.

Банк придбав господарські матеріали в запас. Відпускна ціна господарських матеріалів 200 грн. за доставку сплачено 20 грн.

Завдання:

1. Скласти бухгалтерські проведення за операціями.
2. Скласти аналітичні рахунки за рахунками 3400, 3510.
3. Дати відповідь на запитання: які витрати враховуються у вартість придбаних господарських матеріалів у запас?

Завдання 7.

Працівникові банку Петренко М.В. 11 січня ц.р. видано аванс на господарські витрати сумою 100 грн. За рахунок авансу придбано 20 кг. Паперу (по 2 грн. за 1 кг.), 50 шт. ручок (по 60 коп. за ручку), 1 кг. Фарби (по 8 грн. за 1 кг.). Невикористаний залишок авансу повернено в касу.

Завдання:

1. Скласти бухгалтерські проведення.
2. Скласти первинні документи за операціями.
3. Відобразити операції з документами аналітичного обліку.
4. Дати відповідь на запитання: яким чином відображається в обліку витрати на придбання господарських матеріалів?

Завдання 8.

В банку протягом звітного періоду здійснені такі операції:

1. Перераховано кошти АТ „Імпульс” для придбання банківського обладнання (АТ „Імпульс” обслуговується в даному банку) – 100 000 грн.
2. Оприбутковано банківське обладнання -100 000 грн.
3. Перераховано кошти за реєстрацію товарного знаку (в інший банк) – 5 000 грн.
4. Отримано товарний знак – 5 000 грн.
5. Взято на облік документи щодо товарного знаку – 1 грн.
6. Перераховано кошти МП „Дельта” на капітальний ремонт банківської будівлі (МП „Дельта” – клієнт даного банку) – 25 000 грн.
7. Виконано роботи з капітального ремонту – 25 000 грн.

8. Нараховано амортизацію основних засобів – 20 000 грн.
 9. Списані з балансу зношені основні засоби. Балансова вартість – 25 000 грн. Знос – 24 000 грн.
 10. Списані з балансу нематеріальні активи. Балансова вартість – 10 000 грн. Знос – 10 000 грн.
 11. Реалізовані основні засоби за готівку – 5000 грн. Балансова вартість – 4500 грн. Знос – 4500 грн.
 12. Передані безплатно основні засоби іншій організації. Балансова вартість – 1000 грн. Знос – 800 грн.

Завдання:

1. Скласти бухгалтерські проведення за операціями.
2. Визначити документи первинного бухгалтерського обліку.
3. Скласти документи за операціями 3,4,10.

Література: [1,30,32,35,37-41,42.]

Тестові завдання до модуля 1**1. Якщо підприємство має поточні рахунки в національній та іноземній валютах, то рахунки:**

- а) обов'язково повинні знаходитися в одній установі банку;
- б) можуть знаходитись у різних банках;
- в) не можуть існувати одночасно.

2. Поточними торговельними операціями в іноземній валюті вважаються:

- а) перерахування коштів в іноземній валюті за навчання;
- б) здійснення обмінних операцій з іноземною валютою;
- в) виплата готівкової іноземної валюти за чеками фізичним особам – нерезидентам;
- г) оплата послуг з використанням пластикових карток.

3. За угодою на розрахунково – касове обслуговування контроль за станом рахунків здійснюють:

- а) тільки установи уповноважених банків;
- б) тільки клієнти (платники та одержувачі коштів);
- в) клієнти та установи банків.

4. Акредитив, при якому для здійснення платежів завчасно бронюються кошти платника в певній сумі на окремому рахунку в банку – емітенті, є:

- а) відкличним;
- б) покритим;
- в) безвідкличним;
- г) непокритим.

5. Приймання грошей від клієнтів проводиться за такими документами:

- а) за грошовими чеками;
- б) за повідомленнями;
- в) за видатковими касовими документами;
- г) за книгою обліку прийнятих та виданих грошей.

6. Як відображується в обліку надлишки готівки, виявлені при перерахуванні інкасованого виторгу?

- А) Дт 1001 Кт 1005;
- Б) Дт 1005 Кт 2600;
- В) Дт 1001 Кт 2909; Дт 2909 Кт 2600;
- Г) Дт 2809 Кт 1005; Дт 2600 Кт 2809.

7. Як обліковується сплата комісії за розрахунково – касове обслуговування клієнтів банку?:

- а) Дт 2600 Кт 3570;
- б) Дт 2600 Кт 6100;
- в) Дт 2078 Кт 6110;

г) Дт 1001 Кт 3670.

8. Яким чином обліковується перерахування нарахованих відсотків за користування банком вільними коштами поточного рахунку клієнта?:

а) Дт 2600 Кт 2608;

б) Дт 2608 Кт 2600;

в) Дт 7021 Кт 2618;

г) Дт 7041 Кт 2608.

9. Платіжна вимога – доручення приймається банком платника від платника протягом:

а) 20 календарних днів з дати оформлення її одержувачем;

б) 25 календарних днів з дати оформлення її одержувачем;

в) 30 календарних днів з дати оформлення її одержувачем;

г) 35 календарних днів з дати оформлення її одержувачем.

10. Як відображається в обліку оплата клієнтом комісійних за бланк чекової книжки?

А) Дт 2600 Кт 6110 або 6119;

Б) Дт 2602 Кт 1200;

В) Дт 2600 Кт 6100;

Г) Дт 9910 Кт 9821.

11. Платіжне доручення не приймається банком платника до виконання, якщо:

А) визначена в платіжному дорученні дата валютування пізніше 10 календарних днів після складання документа;

Б) Визначена в платіжному дорученні дата валютування пізніше 7 календарних днів після складання документа;

В) Визначена в платіжному дорученні дата валютування пізніше 5 календарних днів після складання документа;

Г) Визначена в платіжному дорученні дата валютування пізніше 3 календарних днів після складання документа.

12. Яка дата є датою початку операцій за видатками за поточним рахунком суб'єкта господарювання в установі банку?:

а) Дата реєстрації отриманого банком повідомлення про відкриття рахунку з відміткою про взяття рахунку на облік податковими органами;

б) Дата укладення угоди про розрахунково – касове обслуговування;

в) дата надання банку заяви про відкриття рахунку.

13. Як обліковується внесення готівки на поточний рахунок фізичної особи?:

а) Дт 1001 Кт 2600;

б) Дт 2620 Кт 1001;

в) Дт 1001 Кт 2620;

г) Дт 1001 Кт 2630.

14. Якою бухгалтерською проводкою відображається списання коштів з поточного рахунку суб'єкта господарювання (покупця товарів) для зарахування їх продавцеві, якщо вони обидва обслуговуються в одній банківській установі?:

а) Дт 2600 Кт 2600;

б) Дт 2620 Кт 2630;

в) Дт 2600 Кт 1200;

г) Дт 1200 Кт 2600.

15. Термін дії чекової книжки:

а) 1 місяць;

б) 3 місяці;

в) 6 місяців;

г) 1 рік.

16. Якою бухгалтерською проводкою відображується операція із депонування суми акредитиву у банку – емітенті?:

а) Дт 2600 Кт 1001;

б) Дт 2600 Кт 2602;

в) Дт 2620 Кт 2602;

г) Дт 2602 Кт 1001.

17. Оприбутковано заяву на акредитив у банку – емітенті:

а) Дт 9802 Кт 9910;

б) Дт 9122 Кт 9900;

в) Дт 9910 Кт 9802;

г) Дт 1200 Кт 2600.

18. Оприбутковано інкасовану готівку і зараховано на поточний рахунок клієнта:

а) Дт 1001 Кт 2600;

б) Дт 2600 Кт 1001;

в) Дт 1005 Кт 2600;

г) Дт 1001 Кт 1005.

19. Оплачено вартість чекової книжки:

а) Дт 9910 Кт 9821;

б) Дт 2600 Кт 6110;

в) Дт 9821 Кт 9910;

г) Дт 6110 Кт 2600.

20. Видано готівку з поточного рахунку суб'єкта господарювання для виплати заробітної плати:

а) Дт 2600 Кт 1001;

б) Дт 2602 Кт 1001;

в) Дт 3652 Кт 1001; г) Дт 2620 Кт 1001.

21. Якщо підприємство має поточні рахунки в національній та іноземній валютах, то рахунки:

а) обов'язково повинні знаходитися в одній установі банку;

б) можуть знаходитися у різних банках;

в) не можуть існувати одночасно.

22. Поточними торговельними операціями в інвалюті вважаються:

а) перерахування коштів в іноземній валюті за навчання;

б) здійснення обмінних операцій з іноземною валютою;

в) виплата готівкової іноземної валюти за чеками фізичним особам – нерезидентам;

г) оплата послуг з використанням пластикових карток.

23. За угодою на розрахунково – касове обслуговування контроль за станом рахунків здійснюють:

а) тільки установи уповноважених банків;

б) тільки клієнти (платники та одержувачі коштів);

в) клієнти та установи банків.

24. Акредитив, при якому для здійснення платежів завчасно бронюються кошти платника в певній сумі на окремому рахунку в банку – емітенті, є:

а) відкличним;

б) покритим;

в) безвідкличним;

г) непокритим.

25. Приймання грошей від клієнтів проводиться за такими документами:

а) за грошовими чеками;

б) за повідомленнями;

в) за видатковими касовими документами;

г) за книгою обліку прийнятих та виданих грошей.

26. Як відображується в обліку надлишки готівки, виявлені при перерахуванні інкасованого виторгу?

А) Дт 1001 Кт 1005;

Б) Дт 1005 Кт 2600;

В) Дт 1001 Кт 2909; Дт 2909 Кт 2600;

Г) Дт 2809 Кт 1005; Дт 2600 Кт 2809.

27. Як обліковується сплата комісії за розрахунково – касове обслуговування клієнтів банку?:

- а) Дт 2600 Кт 3570;
- б) Дт 2600 Кт 6100;
- в) Дт 2078 Кт 6110;
- г) Дт 1001 Кт 3670.

28. Яким чином обліковується перерахування нарахованих відсотків за користування банком вільними коштами поточного рахунку клієнта?:

- а) Дт 2600 Кт 2608;
- б) Дт 2608 Кт 2600;
- в) Дт 7021 Кт 2618;
- г) Дт 7041 Кт 2608.

29. Зареєстровано статутний капітал комерційного банку:

- а) Дт 5000 Кт 5001;
- б) Дт 3630 Кт 5000;
- в) Дт 5001 Кт 5000;
- г) Дт 1200 Кт 5001.

30. Відображення в балансі активів на дату їх придбання здійснюється за оцінкою:

- а) ринкової вартості;
- б) історичної (фактичної) собівартості;
- в) превалювання сутності над формою;
- г) обачності.

31. До елементів балансового звіту належать:

- а) активи;
- б) доходи;
- в) грошові потоки.

32. Назвіть бухгалтерські рахунки, які належать до контрарних:

- а) основні засоби;
- б) несплачений статутний капітал;
- в) нараховані доходи за кредитами;
- г) борги, списані у збиток.

33. За яким принципом розміщені активи в балансі:

- а) за ступенем зменшення ліквідності;
- б) за терміном розпорядження;
- в) за ступенем зростання ліквідності;
- г) за контрагентами.

34. Структурний елемент плану рахунків банку – це:

- а) розділ;
- б) активи;
- в) чистий прибуток.

35. Розрахунки по документах, що надійшли до банку від клієнтів і контрагентів упродовж операційного дня, здійснюються:

- а) того ж дня;
- б) наступного дня;
- в) упродовж місяця.

36. Бухгалтерські рахунки для обліку цінних паперів, придбаних банком на продаж, розміщені в такому класі плану рахунків:

- а) 2,
- б) 4,
- в) 3.

37. Щомісячне нарахування банком відсоткових доходів за кредитами, виданими на поточні потреби суб'єктам господарювання, відображається таким бухгалтерським проведенням:

- а) Дт 2068 Кт 6026;

- б) Дт 2069 Кт 2068;
- в) Дт 2480 Кт 2069;
- г) Дт 9603 Кт 991.

38. Списання виданого підприємству за рішенням Правління банку кредиту, визнаного безнадійним відображається таким бухгалтерським проведенням:

- а) Дт 677 Кт 209;
- б) Дт 240 Кт 209;
- в) Дт 502 Кт 209.

39. Банком оприбутковано заставу, що отримано від позичальника – суб'єкта господарювання, в забезпечення наданого кредиту, і це відповідає бухгалтерському проведенню:

- а) Дт 9819 Кт 9910;
- б) Дт 2063 Кт 2600;
- в) Дт 9900 Кт 9500.

40. Щомісячно банком здійснюється нарахування відсотків за залученими від фізичних осіб строковими депозитами, що відповідає такому бухгалтерському проведенню:

- а) Дт 7041 Кт 2638;
- б) Дт 2638 Кт 2630;
- в) Дт 2638 Кт 7041.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ БАНКУ

Тема 11. Облік доходів і витрат банку

Структура класів 6 і 7 (“Доходи” і “Витрати”) Плану рахунків. Економічна характеристика банківських та небанківських доходів (витрат) банку.

Бухгалтерський облік процентних та комісійних доходів і витрат банку за принципами міжнародних стандартів обліку: нарахування, відповідності, обережності.

Методи визначення кількості днів для розрахунку процентних доходів (витрат) облік операцій за рахунками “Доходи майбутніх періодів” (3600) та “Витрати майбутніх періодів” (3500).

Правила обліку доходів та витрат за методом нарахування та відображення результатів у системі фінансового обліку та у фінансовій звітності. Зміст податкового обліку. Способи ведення обліку валових доходів і валових витрат: позасистемно, на балансових рахунках, на позабалансових рахунках.

Порядок закриття рахунків доходів (витрат) та підрахунок фінансових результатів поточного року, облік нарахування, сплати податку на прибуток та розрахунків з бюджетом за податками на додану вартість. Відображення зазначених операцій у системі фінансового та податкового обліку.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Облік доходів та витрат майбутніх періодів.
2. Порядок закриття рахунків доходів та витрат банку.
3. Способи ведення обліку валових доходів і валових витрат.

Теми рефератів:

1. Вимоги МСБО та П(С)БО до відображення доходів і витрат у фінансовій звітності.
2. Порядок закриття рахунків доходів та витрат банку та формування фінансового результату.
3. Облік нарахування, сплати податку на прибуток.
4. Порядок формування фінансового результату діяльності банку та його розподіл.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Банк у 2005 році за бухгалтерським обліком отримав прибуток до оподаткування в сумі 500 000 грн.

На початок року відстрочених податків не було, а наприкінці року тимчасові різниці становили:

- постійні різниці, що зменшують обліковий прибуток – 100 000 грн.
- постійні різниці, що збільшують обліковий прибуток – 50 000 грн.
- різниці, що підлягають вирахуванню – 10 000 грн.
- різниці, що підлягають оподаткуванню – 40 000 грн.

Ставка податку на прибуток становить 25 %.

Завдання:

1. Визначити податковий прибуток та суму витрат з податків на прибуток за 2005 рік.
2. Відобразити в обліку витрати з податку на прибуток.

Завдання 2.

З балансу банку 20.05.200 _ р. у зв'язку зі зсувом ґрунту (на підставі відповідних документів) було списано гараж:

- первісна вартість гаража – 50 000 грн.
- знос – 700 грн.
- залишкова вартість – 49300 грн.

Страхова компанія 01.06.200_ р. відшкодувала збитки в розмірі 40 000 грн.

Відобразити в бухгалтерському обліку непередбачені витрати банку.

Завдання 3.

У банку протягом звітного періоду здійснені операції (у грн.):

1. СГД сплатив банку комісійні за консультацію – 150
2. Нараховані проценти на залишки поточних рахунків СНД – 2 180
3. Сплачені орендні платежі за приміщення банку приватній фірмі – клієнту банку – 1200
4. Нараховані проценти за рахунками короткострокових депозитів фізичних осіб – 780
5. Фірма сплатила комісійні за користування депозитним сховищем – 350.
6. Нараховані проценти за короткостроковим кредитом СГД за внутрішніми торговельними операціями – 250.
7. Сплачений аванс поштовому відділенню за обслуговування – 530
8. нарахована та сплачена РУ НБУ комісія за розрахунково – касове обслуговування (2 проводки) – 230
9. Нараховані та отримані проценти за короткостроковими кредитами СГД (2проводки)- 2 900
10. Нараховані та отримані проценти за короткостроковими кредитами на поточні потреби фізичних осіб (2 проводки) – 1 250

Завдання:

1. Скласти бухгалтерські проведення за операціями.
2. Скласти звіт про фінансовий результат.

Література: [1,8,12,27,37-41,42.]

Тема 12. Фінансова звітність комерційних банків

Необхідність звітності та її користувачі. Якісні характеристики звітності банків. Мета та необхідність подання звітності комерційними банками. Вимоги національних стандартів до складу та елементів фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності банків. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Засоби забезпечення достовірності звітних даних. Підготовка

облікових даних для складання фінансової звітності. Класифікація звітності банків. Фінансова, не фінансова звітність.

Основи побудови та подання звітності банків. Інформація про банк, яка має розкриватися у фінансовій звітності. Терміни подання квартальної, річної та річної консолідованої звітності банків. Необхідність публікації звітності у офіційних виданнях.

Сфера застосування консолідованої фінансової звітності. Особливості складання консолідованої фінансової звітності. Поняття консолідованої групи. Розкриття інформації про складання консолідованої фінансової звітності. Відповідальність за своєчасність подання фінансової звітності банків.

Звичайна діяльність банку та її види. Характеристика операційної, фінансової та інвестиційної діяльності банку. Надзвичайна діяльність банку.

Принципи складання і структурування балансу. Аналітичні можливості балансу. Побудова і зміст діючої форми балансу. Визначення статей балансу, загальні принципи оцінки статей балансу. Загальна характеристика активу та пасиву балансу. Підготовка облікових даних для складання балансу.

Структура і зміст звіту про фінансові результати. Принципи визначення доходів і витрат банку. Класифікація доходів і витрат у звіті про фінансові результати. Джерела інформації для складання звіту про фінансові результати. Розрахунок прибутку чи збитку банку. Визначення фінансових результатів від звичайної діяльності. Поняття про надзвичайні доходи та витрати банку. Визначення чистого прибутку (збитку) банку.

Призначення, структура і зміст звіту про рух грошових коштів. Джерела інформації для складання звіту. Методи складання звіту про рух грошових коштів: прямий і непрямий. Порядок визначення даних про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності при прямому і непрямому методах. Порядок визначення даних про рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності. Порядок визначення грошових коштів у результаті фінансової діяльності. Розрахунок зміни розміру грошових коштів за звітний період. Узгодження показників звіту про рух грошових коштів з балансом. Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансової звітності.

Складові власного капіталу. Зміст статей звіту про власний капітал. Порядок складання звіту про власний капітал. Особливості формування звітних даних про зміни статутного капіталу, додаткового капіталу, резервного капіталу. Розкриття інформації про зміни у власному капіталі у примітках до фінансової звітності.

Призначення і склад приміток до фінансової звітності. Примітки про облікову політику, зміну облікової політики та облікової оцінки. Примітки про виправлення помилок, допущених у фінансових звітах минулих років. Примітки про події після складання балансу. Примітки про операції з пов'язаними сторонами.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Примітки до фінансових звітів.
2. Виправлення помилок у фінансовій звітності.
3. Поняття та особливості складання консолідованої фінансової звітності.
4. Відповідальність за несвоєчасне подання звітності банку.

Теми рефератів:

1. Мета та необхідність підготовки фінансової звітності банків.
2. Методика складання бухгалтерського балансу банку.
3. Методика складання звіту про фінансові результати.
4. Методика складання звіту про рух грошових коштів.
5. Методика складання звіту про власний капітал.
6. Поняття та особливості складання консолідованої фінансової звітності.
7. Основи побудови та подання банками податкової звітності.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Скласти кореспонденцію рахунків. Скласти особові рахунки 2600к01, 2600к02, 2600к03, 912к02. Скласти оборотно – сальдовий баланс за 14.05. ц.р.

1. На початок дня залишки по аналітичних рахунках склали (тис. грн.):

2600 к01 – 100,23;

2600 к02 – 354,17;

2600 к03 - 150,73;

9129 к02 – 0.

Попередня дата формування особових рахунків – 13.05. ц.р.

2. В установі АКБ „Київ” (МФО 300603) 14 травня ц.р. виконано такі операції:

1. Видано готівкою по грошовому чеку № 511 з поточного рахунку № 2600 к01 в сумі 150 грн.
2. Оплачено платіжне доручення № 385 з поточного рахунку № 2600 к02 на рахунок № 2600 к03 в сумі 250 грн.
3. Оплачено платіжну вимогу – доручення № 317 з рахунку № 2600 к02 на рахунок № 2600 к01 в сумі 300 грн.
4. Оплачено платіжне доручення № 386 з рахунку № 2600 к02 на поточний рахунок № 2600 к01 в сумі 100000 грн.
5. Внесено готівкою по заяві на переказ готівки № 100 на поточний рахунок № 2600к02 в сумі 300 грн.
6. Оплачено платіжне доручення № 387 (за рахунок короткострокових кредитів на внутрішні торговельні операції під оплати розрахункових документів) в сумі 1000 грн. іногородньому постачальнику (пор. № рахунку – 02).
7. Видано готівкою по грошовому чеку № 512 з поточного рахунку № 2600к02 в сумі 100 грн.

Завдання 2.

Скласти баланс комерційного банку:

1. Нематеріальні активи – 1550 тис. грн.;
2. Знос нематеріальних активів – 50 тис. грн.;
3. Основні засоби – 3650 тис. грн.;
4. Знос основних засобів – 150 тис. грн.;
5. Довгострокові вкладення в асоційовані та дочірні компанії – 200 тис. грн.;
6. Кредити, надані клієнтам – 1100 тис. грн.;
7. Цінні папери в портфелі на продаж – 300 тис. грн.;
8. Цінні папери в портфелі до погашення – 900 тис. грн.;
9. Дебіторська заборгованість підзвітних осіб – 1 тис. грн.
10. Цінні папери в торговому портфелі – 19 тис. грн.;
11. Кошти на рахунках Ностро - 100 тис. грн.;
12. Депозити, розміщені в інших банках – 200 тис. грн.;
13. Готівка в касі – 50 тис. грн.;
14. кошти на кореспондентському рахунку – 650 тис. грн.;
15. Статутний капітал – 4300 тис. грн.;
16. Резервний капітал – 970 тис. грн.;
17. Нерозподілений прибуток – 100 тис. грн.;
18. Кредити, надані клієнтам – 1200 тис. грн.;
19. Кошти на вимогу – 150 тис. грн.;
20. Депозити залучені – 1500 тис. грн.;
21. Заборгованість перед бюджетом по податкам та платежам – 300 тис. грн.

Завдання 3.

На схемах рахунків записати залишки на 30 – те квітня ц.р. за даними наведеного балансу. Відобразити в схемах рахунків операції банку. Підрахувати обороти по рахунках за травень та визначити залишки на 31 – ше травня ц.р. Скласти баланс банку на 31 – ше травня ц.р.

Баланс банку на 30 – те квітня ц.р.:

1. Основні засоби – 93000 грн.;
2. Коррахунок в НБУ - 27 000 грн.;
3. Кредити надані – 5000 грн.;
4. Готівка в касі – 100 грн.;
5. Портфель цінних паперів до погашення – 14900 грн.;
6. Статутний капітал – 117000 грн.;
7. Нерозподілений прибуток – 9700 грн.;
8. Кошти на вимогу – 5200 грн.;
9. Строкові депозити клієнтів – 8100 грн.;

Господарські операції за травень:

1. Перераховано кошти за дорученням клієнта, одержувач – клієнт іншого банку – 1200 грн.
2. Отримано готівку від фізичної особи як депозитний внесок – 2500 грн.
3. Виплачено фізичним особам готівкою суми депозитних вкладів – 1500 грн.
4. Зараховано кошти на рахунок клієнта – юридичної особи від платника, який обслуговується установою іншого банку – 3400грн.

Завдання 4.

У банку протягом 200_року здійснені такі операції:

1. Продано акції для створення статутного капіталу:
 - а) іногороднім акціонерам – 400 000 грн., кошти надійшли на коррахунки;
 - б) фізичним особам за готівку – 100 000 грн.
2. Банком куплена обчислювальна техніка в іногороднього постачальника за 100 000 грн.

Строк використання – 5 років, амортизація нараховується рівномірно.

3. Від іногородніх платників надійшли кошти сумою 170 000 грн. клієнтам цього банку.

4. Прийнято готівкою вклад строком на 1 рік на 5000 грн. Проценти нараховуються із розрахунку 17 % річних і зараховуються на вклад у кінці строку.

5. Клієнту банку надано короткостроковий кредит на поточну діяльність у сумі 50 000 грн. на сплату іногородньому постачальнику за товар. Строк кредиту – 1 рік. Проценти нараховуються з розрахунку 20 % річних і будуть сплачені по закінченні строку.

6. Видано фізичній особі короткостроковий кредит на поточні потреби 7000 грн. строком на 1 рік. Проценти нараховуються із розрахунку 19 % річних і будуть сплачуватися клієнтом два рази кожні 6 місяців. Кредит погашається після закінчення строку.

7. Сплачено клієнтами банку з поточних рахунків 200 грн. комісійних за розрахунково – касове обслуговування.

8. Нарахована і виплачена готівкою заробітна плата робітникам банку – 18 000

Завдання:

Виконати необхідні дії за циклом обробки інформації:

- скласти бухгалтерські проведення;
- виконати коригуючі проведення;
- скласти фінансові звіти:
- баланс;
- звіт про фінансові результати;

Вхідний баланс банку, грн.:

1. Банкноти та монети в касі банку - 50 000.
2. Коррахунок у НБУ – 200 000.
3. Інші короткострокові кредити в поточну діяльність -15 000.
4. Операційні основні засоби - 40 000.
5. Поточні рахунки СГД – 120 000.
6. Поточні рахунки фізичних осіб – 50 000.
7. Довгострокові депозити фізичних осіб – 40 000.

8. Зареєстрований статутний капітал банку – 130 000.
9. Несплачений зареєстрований капітал банку - 65 000.

Література: [1,4,23,30,36,37-41,42.]

Тема 13. Зміст і засади функціонування внутрішнього аудиту в банках

Принципи організації внутрішньобанківського аудиту. Етапи проведення внутрішнього аудиту в банках. Внутрішньобанківський аудит касових операцій. Внутрішньобанківський аудит розрахункових операцій. Внутрішньобанківський аудит кредитних операцій. Внутрішньобанківський аудит валютних операцій. Аудит операцій банків з цінними паперами. Внутрішньобанківський аудит доходів, витрат і прибутку. Внутрішній аудит оподаткування банку. Внутрішній аудит власного та регулятивного капіталу банку.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Внутрішній аудит банківської діяльності.
2. Кодекс професійної етики внутрішніх аудиторів.

Теми рефератів:

1. Характеристика міжнародних та національних стандартів внутрішнього аудиту банку.
2. Кодекс професійної етики внутрішніх аудиторів.
3. Внутрішній аудит казначейської діяльності банку.
4. Внутрішній аудит кредитних операцій.
5. Внутрішній аудит посередницької діяльності банку.
6. Внутрішній аудит інвестиційної діяльності банку.
7. Внутрішній аудит маркетингової діяльності банку.
8. Внутрішній аудит управління власним капіталом банком.
9. Внутрішній аудит управління прибутковістю банку.
10. Внутрішній аудит управління активами і пасивами банку.
11. Внутрішній аудит бізнес – стратегії банку.
12. Удосконалення внутрішнього аудиту в банку.
13. Зовнішній аудит річної фінансової звітності банку.
14. Сертифікація аудиторів банків.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Необхідно розробити правила організації внутрішнього аудиту в комерційному банку за наступною схемою:

1. Вступ.
2. Цілі і задачі служби внутрішнього аудиту.
3. Предмет і об'єкт внутрішнього аудиту.
4. Принципи роботи внутрішнього аудиту.
5. Напрямки діяльності служби внутрішнього аудиту.
6. Права та обов'язки служби внутрішнього аудиту.

Література: [1,2,37-41,42.]

Тестові завдання до модуля 2

1. Яка періодичність складання проміжної фінансової звітності?:

- а) щомісяця.
- б) щоквартально.
- в) щоденно та щомісяця.

2. Перелічити склад форм проміжної звітності:

а) баланс, звіт про фінансові результати, примітка „Зобов’язання, які обліковуються на позабалансових рахунках”.

б) балансовий звіт, звіт при прибутки та збитки.

в) баланс, звіт про фінансові результати, загальна інформація про діяльність банку.

3. Чи підлягає обов’язковій публікації проміжна фінансова звітність у періодичних виданнях?:

а) так.

б) ні.

4. У якому періоді здійснюється оприлюднення проміжної фінансової звітності?:

а) протягом 1 місяця після затвердження аудиторського висновку.

б) протягом місяця, наступного за звітним кварталом.

5. У яких грошових показниках складається баланс на проміжну дату?:

а) гривнях.

б) копійках.

в) тисячах гривень.

6. У якому порядку розміщується інформація за статтями балансу на проміжну дату?:

а) у порядку зменшення ліквідності.

б) за групами рахунків.

в) у порядку збільшення номера балансового рахунку.

7. На які дати міститься інформація у проміжному звіті „Баланс”?:

а) на кінець попереднього фінансового року та звітну дату поточного кварталу.

б) на звітну дату кварталу поточного та минулого років.

в) на початок фінансового року та кінець звітного.

8. На які дати здійснюється подання інформації у проміжному звіті про фінансові результати?:

а) на початок звітного року та кінець звітного кварталу.

б) на звітну дату кварталу поточного та попереднього фінансового року.

в) на кінець звітного місяця та кінець попереднього фінансового року.

9. У яких формах проміжної фінансової звітності містяться дані про зміни статей після дати останньої річної звітності?:

а) примітка „зобов’язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках”.

б) баланс банку та звіт про фінансові результати.

в) всі форми проміжної фінансової звітності.

10. Структура статей проміжного та річного звіту про фінансові результати:

а) не збігається.

б) збігається.

11. На яку дату здійснюється розкриття інформації у примітках до фінансових звітів?:

а) на кінець звітного кварталу.

б) на кінець звітного та попереднього року.

в) на кінець кварталу звітного та попереднього фінансового року.

12. Чи має право банк створювати додаткові примітки до річної фінансової звітності?:

а) так, за потребою.

б) ні.

13. Чи є загальна інформація про діяльність банку обов’язковою складовою річної фінансової звітності?:

а) ні.

б) так.

14. Чи здійснюється розкриття облікової політики у фінансовій звітності банку?:

а) так, у примітці 1 до річного фінансового звіту.

б) ні, облікова політика є методологічною основою поточного фінансового обліку в звітному році.

в) немає правильної відповіді.

15. Яка форма подання проміжної фінансової звітності установам НБУ?:

а) на паперових носіях та електронною поштою.

б) електронною поштою.

16. Інформація щодо нарахованих витрат до сплати підлягає розкриттю:

а) У примітці до річного балансу.

б) У примітці до річного звіту про фінансові результати.

17. Корируючи проводки враховуються при складанні:

а) річної звітності.

б) річної та проміжної фінансової звітності.

в) проміжної звітності.

18. Який термін подання річного фінансового звіту встановлений для комерційних банків?:

а) не раніше 4 та не пізніше 19 лютого.

б) щороку уточнюється.

в) не пізніше 20 лютого.

19. Проведення інвентаризації активів, зобов'язань, резервів перед складанням фінансової звітності:

а) є обов'язковим.

б) здійснюється на розсуд банку.

20. Зберігання річного фінансового звіту, аудиторського звіту та аудиторського висновку здійснюється:

а) протягом 10 років.

б) постійно.

в) протягом 25 років.

21. У якому складі публікується річна фінансова звітність, підтверджена аудитором?:

а) баланс, звіт про фінансові результати, звіт про власний капітал, звіт про рух грошових коштів, примітки до звітів.

б) баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, примітки до звітів.

в) немає правильної відповіді.

22. На яку дату подається материнськими банками до НБУ консолідована річна фінансова звітність?:

а) до 15 квітня року, наступного за звітним.

б) до 1 червня, року, наступного за звітним.

в) до 15 червня, року, наступного за звітним.

23. На яку дату здійснюється оприлюднення консолідованої річної фінансової звітності?:

а) Термін не обмежується.

б) Не пізніше 1 червня, року, наступного за звітним.

24. За якими методами здійснюється консолідація фінансової звітності?:

а) або за методом повної консолідації, або за методом участі в капіталі.

б) за методом консолідації та методом участі в капіталі.

в) виключно за методом участі в капіталі.

25. Периметр консолідації – це:

а) рівень контролю групи в капіталі учасника.

б) питома вага голосів у капіталі учасника, що є у власності материнського банку у загальній кількості голосів.

26. Щоденний баланс банку – це:

а) форма статистичної звітності.

б) форма проміжної фінансової звітності.

в) форма статистичної та фінансової звітності.

27. Оборотно- сальдовий баланс банку – це:

а) місячна форма статистичної звітності.

б) щоденний обліковий регістр синтетичного обліку.

в) форма проміжної фінансової звітності.

28. Який із принципів бухгалтерського обліку покладено в основу побудови форми оборотно – сальдового балансу?:

- а) превалювання сутності над формою.
- б) прийнятності вхідного балансу.
- в) оборотності та дати операції.

29. Місячний звіт про залишки за депозитними зобов'язаннями за формами власності складається:

- а) у розрізі видів валют, перерахованих у валюту України.
- б) у розрізі видів валют.
- в) у гривні.
- г) немає правильної відповіді.

30. Яка періодичність складання Звіту про формування резерву на відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості?:

- а) щокварталу.
- б) щороку.
- в) щомісяця.

31. Регулюючі записи здійснюються:

- а) банком – юридичною особою та філіями для складання проміжної та річної звітності.
- б) материнським банком при консолідації фінансової звітності.

32. Регулюючі записи відображаються:

- а) у робочих таблицях для складання консолідованих звітів материнського банку.
- б) в облікових регістрах учасників консолідованої групи.
- в) У робочих таблицях материнського банку й облікових регістрах учасників консолідованої групи.

33. Коригуючі проводки здійснюються:

- а) материнським банком під час підготовки консолідованих збитків.
- б) банком – учасником консолідованої групи для відображення подій, що склалися після звітності дати для складання балансу.

34. Як впливає сума дивідендів, яка сплачена асоційованими компаніями на балансову вартість інвестиції материнського банку:

- а) зменшують балансову вартість.
- б) визначаються як часткові виплати інвестицій.
- в) збільшують балансову вартість інвестицій.
- г) не впливають на балансову вартість інвестиції.

35. Якщо до складу банківського холдингу входять банки і підприємства, то консолідація звітності здійснюється за:

- а) планом рахунків підприємства.
- б) планом рахунків комерційного банку.
- в) без врахування особливостей планів рахунків банку та підприємства.

МАУП

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ**Законодавча**

1. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07.12.00 р. № 2121 – III.
2. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 22.04.93 зі змін. та доповн.
3. Цивільний кодекс України. Офіційний текст/ Міністерство юстиції України. zakon.rada.gov.ua/go/435-15.
4. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні, Закон України від 16.07.99 р. № 996. zakon.rada.gov.ua/go/996-14
5. Про заставу. Закон України від 02.10.92 № 2654 – XII. zakon.rada.gov.ua/go/2654-12
6. Про лізинг: Закон України від 16.12. 97 р. № 123/97 – ВР, зі змін. та допов. zakon.rada.gov.ua/laws/show/1381-15
7. Про оплату праці: Закону України від 20.04.95 р. № 44/95 – ВР, зі змін. та допов. zakon.rada.gov.ua/go/108/95
8. Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України від 22.05.97 р., зі змін. та допов. zakon.rada.gov.ua/go/334/94
9. Про ПДВ: Закон України від 03.04.97 р. № 168 – 97 – ВР, зі змін. та допов. zakon.rada.gov.ua/go/168/97
10. Про цінні папери та фондову біржу: Закон України. Прийнято 18.06.91 р. № 1201 – XII, зі змін. та допов. zakon.rada.gov.ua/go/3480-15
11. Кодекс законів про працю. zakon.rada.gov.ua/go/322-08
12. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку: ЛІГА:ЗАКОН. 2015
13. Про державне мито: Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.93 р. № 7 -93. zakon.rada.gov.ua/go/7-93
14. Інструкція про касові операції в банках України, затверджена постановою Правління НБУ від 14.08.2003 р. № 337. zakon.rada.gov.ua/go/z0768-03
15. Інструкція з організації перевезення валютних цінностей та інкасації коштів в установах банків України, затверджена постановою Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 520. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0181-07
16. Правила визначення платіжності та обміну банкнот і монет НБУ, затверджені постановою Правління НБУ від 17.11.2004 р. № 547. zakon.rada.gov.ua/go/z1942-13
17. Порядок організації та здійснення валютно – обмінних операцій на території України та змін до деяких нормативно – правових актів НБУ, затверджені постановою Правління НБУ від 12.12.2002 р. № 502. zakon.rada.gov.ua/go/z0480-14
18. Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Положення. Затв. Постановою Правління НБУ від 15.12.2004 № 637. zakon.rada.gov.ua/go/z0040-05
19. Про депозитний сертифікат НБУ: Положення. Затв. Постановою Правління НБУ від 07.02.00 р. № 91. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0790-02
20. Про механізм рефінансування комерційних банків України: Положення. Затв. Постановою Правління НБУ від 15.12.2006 р. № 484. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0029-01
21. Про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України: Положення Затв. постановою Правління НБУ від 30.12. 98 р. № 566.
22. Порядок ведення аналітичного обліку установами банків України. Затв. постановою Правління НБУ від 16.06.2005 р. № 221. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-05
23. Порядок формування коригуючих проводок, що здійснюються комерційними банками України з метою забезпечення реальної фінансової звітності: Затв. постановою Правління НБУ від 10.09.98 р. № 358 зі змін. та допов. zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0572500-98
24. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Затв. постановою Правління НБУ від 21.01. 04 р. № 22. zakon.rada.gov.ua/go/z0377-04

25. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України, затверджена постановою Правління НБУ від 03.10.2005 р. № 358. zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99
26. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України, затверджена постановою Правління НБУ від 20.10.2004 р. № 495. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1425-04
27. Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України, затверджені постановою Правління НБУ від 18.06.2003 р. № 255. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0583-03
28. Інструкція з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (деPOSITНИХ) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України, затверджена постановою Правління НБУ від 15.09.2004 р. № 435. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1302-04
29. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України, затверджена постановою Правління НБУ від 17.11.2004 р. № 555. zakon.rada.gov.ua/go/v0400500-15
30. План рахунків бухгалтерського обліку банків України та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затверджений постановою Правління НБУ від 17.06.2004 р. № 280. zakon.rada.gov.ua/go/z0918-04
31. Правила бухгалтерського обліку операцій з документарними акредитивами в розрахунках за зовнішньоекономічними операціями в банках України, затверджені постановою Правління НБУ від 17.11.2004 р. № 549. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1539-04
32. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів комерційних банків України, затверджена постановою Правління НБУ від 11.12.2000 р. № 475. zakon.rada.gov.ua/go/z0288-00
33. Правила бухгалтерського обліку операцій довірчого управління в банках України, затверджені постановою Правління НБУ від 12.11.2003 р. № 498. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1114-03
34. Інструкція про порядок відображення в бухгалтерському обліку банками України поточних і відстрочених податкових зобов'язань та податкових активів, затверджена постановою Правління НБУ від 19.03.2003 р. № 121. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0509-02
35. Інструкція з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банків України, затверджена постановою Правління НБУ від 10.12.2004 р. № 625. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1650-04
36. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затверджена постановою Правління НБУ від 07.12.2004 р. № 598. zakon.rada.gov.ua/go/z1288-11

Основна

37. Верига Ю. А. Бухгалтерский учет: учеб.-метод. пособие / Ю. А. Верига, Т. В. Гладких, А. И. Милька. – Полтава: ПУЭТ, 2013. – 199 с.
38. Карпенко Є. А. Бухгалтерський облік: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Є. А. Карпенко. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 371 с
39. Облік у зарубіжних країнах / В. О. Онищенко. – К. : ЦУЛ, 2015.
40. Облік та аналіз діяльності комерційного банку: Навч. посіб. у 2 книгах, Кн.1. / Плісак Т.О. К. : НУХТ, 2015. – 35 с.
41. Методологія та організація бухгалтерського обліку, контролю та аналізу в управлінні діяльністю банків”. Дерев'яно С.І.. НУБіП України. 2015– 382 с.
42. ЗМ Васильченко, ІП Васильченко, АМ Герасимович. Методи управління активами банку. К.: КНЕУ, 2015.- 48 с.

Додаткова

43. Трансформація банківської діяльності в глобальному середовищі: монографія. Укладач Чуб О.О. – К.:КНЕУ, 2013. - 405 с.
44. Методичний посібник «Фінансовий менеджмент в банківських установах» Укл. Циганова Н.В., Побоча К.П. Ірпінь: ВІЦ НУ ДПС України, 2013, - 216 с.
45. Деньги. Кредит. Банки. Белотелова Н.П. 4-е изд. - М.: Учебная литература. 2013. — 400 с.
46. Англо-Русский словарь бухгалтерского учета и аудита. СПб. «Книжный дом», 2015 р. –943с.
47. Давыдова О. А. Бухгалтерский (финансовый) учет: учебное пособие. — СПб.: Издательство Санкт-Петербургского университета управления и экономики, 2015. — 266 с.: ил.
48. Кондраков Н. П. Бухгалтерский учет в соответствии со стандартами СААР.- М.: Дело, 2014 г. 429 с.
49. Гелей Л. О. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку /. - Львів: ЛІЕТ, 2014 р. – 340 с.
50. И. Краева. Банковский менеджмент /Пер.с англ. – Владивосток.: ВГУЭС, 2014 г. –568 с.
51. Садвакасов К.К. Commercial banks. Management Accounting. tutorial.. – М.: Изд-во “Ось –89” 1998р. –160 с.
52. Commercial Banking Careers, Jobs, and Training. NY. CAREEROVERVIEW. 2015. –136 с.
53. И. М. Дмитриевский. Бухгалтерский финансовый учёт. Учебник. – М.: Юрайт.; 2015. - 544 с.
54. Жарковская Е.П., Финансовый анализ деятельности коммерческого банка. Учебник. – М.:Высшее финансовое образование. 2015 г. –138 с.
55. Third Quarterly Report of 2015. Commercial bank annual report. NY. CAREEROVERVIEW. 2015. – 237 р.

МАУП